

אלמנה לכי פרק ז יבמות

פ"ז א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי...

פרק ז א עבדי מלוג לא יאכלו... פ"ז א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי...

פרק ז ב א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי...

פרק ז ג א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי...

פרק ז ד א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי...

שנינו נוסחאות פ"ז א בתרומה עבדי... פ"ז א בתרומה עבדי... פ"ז א בתרומה עבדי...

פרק ז ב א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי...

פרק ז ג א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי...

פרק ז ד א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי...

פרק ז ה א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי... פ"ז א אלמנה לכי...

ראשון לציון פ"ז א בהרע"ב דיה... פ"ז א בהרע"ב דיה... פ"ז א בהרע"ב דיה...

פרק ז א מפרש לקמן: ב רב מדרבנן... פ"ז א בהרע"ב דיה... פ"ז א בהרע"ב דיה...

פרק ז ב מפרש לקמן: ב רב מדרבנן... פ"ז א בהרע"ב דיה... פ"ז א בהרע"ב דיה...

פרק ז ג מפרש לקמן: ב רב מדרבנן... פ"ז א בהרע"ב דיה... פ"ז א בהרע"ב דיה...

פרק ז ד מפרש לקמן: ב רב מדרבנן... פ"ז א בהרע"ב דיה... פ"ז א בהרע"ב דיה...

תוספות רע"ק פ"ז א ואות כזה... פ"ז א ואות כזה... פ"ז א ואות כזה...

פרק ז א מפרש לקמן: ב רב מדרבנן... פ"ז א בהרע"ב דיה... פ"ז א בהרע"ב דיה...

פרק ז ב מפרש לקמן: ב רב מדרבנן... פ"ז א בהרע"ב דיה... פ"ז א בהרע"ב דיה...

פרק ז ג מפרש לקמן: ב רב מדרבנן... פ"ז א בהרע"ב דיה... פ"ז א בהרע"ב דיה...

פרק ז ד מפרש לקמן: ב רב מדרבנן... פ"ז א בהרע"ב דיה... פ"ז א בהרע"ב דיה...

אלמנה לב"ג פרק יבמות

ז' כהן גדול... זע"ל

שנויי נוסחאות

והלכה... זע"ל... זע"ל... זע"ל

וכתיב (שופטים ה') מני מכיר ידרו מחוקקים וכתוב (תהלים ס') יהודה מחוקקי והיינו חכרון שהוא מיהודה שהוליד מצה מכיר מחוקקים להשתתף הוה מחוקקים מיהודה וממכיר והם בני בתו של מכיר... זע"ל

שדין ליה דלאו זרעו הוא: ופוסל את אם אמו. דלי ללא הוא. היתה אם אמו חוזרת להרומה דביה חזרה ליתא דלאו זרעו הוא. זמן שזה קיים חזרה להרומה דכתיב (ויקרא כ"ב) זרע אין לה עיין עליה או בת בת הדת או בן בן הדת או בת בת הדת: כל הדורות: לא כבני בהן גדול. כלומר לא יבית בהן לישראל וילדה הימנו בת. והלכה ירבו כמותו בישראל שהוא פוסלנו מן התרומה: בת ישראל לכהן בתרומה לא תאכל בתרומה: וכהן גדול פעמים שהוא פוסל. כיצד בת כהן לישראל וילדה הימנו בת. והלכה הבה וניסת לכהן וילדה הימנו בן. הרי זה ראוי להיות כהן גדול עומד ומשמש על גבי המזבח. מאביל את אמו בן. ופוסל אם אמו. וזאת מן אומרת לא כבני כהן גדול מן התרומה: באתח אים בין בלונם בין ברטון: ופוסל אם אמו. כתב הר"ב דכתיב זרע אין לה עיין עליה כו' עמ"ש במ"ה פרק ב':

תפארת ישראל

תוספות רע"ק נאות ע"פ במשנה דרבי זה מסור. מיהו איכא סתמא אחריתי בפ"ג דקדושין משנה י"ב דמכרה דהולד כשר דהא כתיב רשום מוכרת דקדושין תופס בחיובי לאוין דקתני כ"מ איש קדושין כגון פסורת ונתינה לישראל וא"כ אין ממור מני ועבד דחיבי לאוין ניהו כ"כ ח"ט' בסכתין דף ס"ז הכל פודים בעבד וכו' כו' שהולד מסור. מאן הכ"מ שמעון התימני אין ממור מחיבי לאוין ח"ט בח"ל דתפי בהן קדושין אבל הכא גוי ועבד כיון דלא תפי בהן קדושין בחיבי כריות דמו כו' מאן הכ"מ רבי א"ע דליה לא ס"ל. בבתי ועבד מורה. הרי דר"י עצמו סובר דלא תליא זה ביה ואף שאר רס"ל דאין ממור מחיבי לאוין מ"ב יכול לסבור דמני ועבד הולד ממור. וכן הוא בדה"ע ע"א א"ל ר"ל ל"ז כמאן בר"ע אפ"ת רבנן בגוי ועבד מודו וכו' ח"ט' בעצמם קדושין דף ע"ה ד"ה שאין ממור. וא"כ שפיר י"ל דסתמא דקדושין ס' דמני ועבד הוי ממור וצ"ע גם קשה לי במ"ש דר"מ' למפרך ממתני' דקדושין הא בפשוטו י"ל דאף דמוכח מתני' דקדושין דאין הולד ממור. אבל י"ל דרש"י ביה אבות וחיי נכרי. וא"כ י"ל דסקמא דר"י משום עברי שלמא וס"ל דהמפקיר עברו צריך ג"ש משה' אין סקבלום תרמודים. משה' הוצרך למפרך מה דר"י ואת אומרת דסקבלום תרמודים וצ"ע:

בועז אשה זו מעבד של שני שותפים אי כהן ואי ישראל [ירושלמי סוף התרומה] וכו"ל עבד ששייך לחזון ולעבוד [גלי מ"ג] שאסור בתרומה, וה"כ הרי אשה זו העבד שצמטיה הוא חלק מנוסה שאסור בתרומה ותתכר כולה, ולמה לי קרא. אלא על כדרך דמהך ליהא למילף דק איסור, אבל דנתיבא ודאי כהאלל העבד מעלמו הרי אין כלום, אבל מנ"ל באלמנה מעוברת מכהן פתחתינה במאנס, ע"כ דהכי קאמר קרא כעבורים, דכל סת"פ שחשב לחזים כעבורים הרי היא כורה נמורה לתשלומי תומס:

יבין (מ) ומתה הנת: מא) וקיי"ל דהולד כשר, אפילו מוכרו שבה על ח"א ברלוכה רק שסנוס לכהונה [א"ש"ע ד' ס"ו]: טב) טמה צעלה: טג) זקנתו: מד) ר"ל לא יכהנו כמותו: כהונם לא, דממ"ג אי צהאלטו רבו פטור מחומם [כס"ו דתרומו מ"ג], ואי כהאלל העבד מעלמו הרי אין כלום, אבל מנ"ל באלמנה מעוברת מכהן פתחתינה במאנס, ע"כ דהכי קאמר קרא כעבורים, דכל סת"פ שחשב לחזים כעבורים הרי היא כורה נמורה לתשלומי תומס:

הערל פרק ח יבמות

פ"ח א הערל... זע"ל

שנויי נוסחאות

פ"ח א יאכלו... זע"ל

פרק ח א הערל. פ"ה הר"ב עממו אחיו מחמת מילה: וכו"פ רס"א אבל ערלה שלא בזמנה מציעו לן בנמרה אי הוה ערלה. ומ"ש הר"ב דילפינן מפסח וכו' עיין בפירושו לסוף פרק י"ט דשנת: וכל הטמאים. דלמך קרא (ויקרא כ"ב) איש איש מזרע אהרן והוא לרוע או זב בקדשים לא יאכל אחיה קודם שאוכלין אוהו כל זרע אהרן זכרים ונקבות הוי אומר זו תרומה לחילו חזה ושוק אינו בחזרה. בת כהן לא תאכל במורס מן הקדשים בנמרה פ"ז דף ס"ח ע"ב. ומדלא כתיב בקדשים לחוד וכתוב בתרומה שמעת מינה נמי להא דכיון שנבעלה לפסול לה כו' [גמ' סכתתו במ"ד פ"ז] וכי תימא תרומה נמי אינה בתללה. חללה לזו זרעו דאהרן היא: ואם לא ידעה. פ"ה הר"ב והא לא כל עליה (ה) כתיב ד"ז ערלה. (ג) כתיב ד"ז דמא.

פרק ח א הערל. כהן ערל עממו אחיו מחמת מילה: אינו אוכל בתרומה. דילפינן מפסח דכתיב ציה (שמות י"ב) וכל ערל לא יאכל בו: ונשיהם ועבדיהם יאכלו. דהא משום (ה) ערלה וטומאה לא נפקי מכלל [כהנים] אלא לחיוב גופיהו מחוסרים תקנה: נשיהם לא יאכלו. (ג) [דשויה] חללה צדיחתו לנבעלה לפסול לה: ואם לא ידעה. שתיקה נשואה לו קודם לכן כנשאת לישראל זרע אין לה אינה חוזרת לחזה ושוק [בדנפקא לן מבחומות הקדשים לא תאכל במורס מן הקדשים בנמרה פ"ז דף ס"ח ע"ב. ומדלא כתיב בקדשים לחוד וכתוב בתרומה שמעת מינה נמי להא דכיון שנבעלה לפסול לה כו' [גמ' סכתתו במ"ד פ"ז] וכי תימא תרומה נמי אינה בתללה. חללה לזו זרעו דאהרן היא: ואם לא ידעה. פ"ה הר"ב והא לא כל עליה (ה) כתיב ד"ז ערלה. (ג) כתיב ד"ז דמא.

תפארת ישראל

ראשון לציון פ"ח א הר"ב ד"ה הערל כהן על פי עיני יסלמו:

פרק ח א) וכן ערל, אבל חיוקן קודם ח' ימים מסתפק בש"ס אי וזהו כערל אבל כל ערל מותר ליגע בתרומה, דרק עט"ס טמא דין כפודם מקבר [כספ"ח דפסחים] ופשוט דכנו מותר

פרק ח א פצוע דכא כו'. ראה זה הרש שלא שמענו מעולם ראינו ככרבי יופק (אבות"ע י"ה ה' ס"ק מ"ו) בשם מהר"ד שאראפא

הערל פרק ח יבמות ר"ע מברסגורה

ובוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

ובוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

ובוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

שנוני נוכחות

ב איזוהו נכית... ונכית... ונכית... ונכית... ונכית... ונכית... ונכית... ונכית...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

האשון לציון

ב הרע"ב דחה ואם... וז"ל... וז"ל... וז"ל... וז"ל... וז"ל... וז"ל... וז"ל...

תוספות רע"ק

אעלה מיעקרא וצ"ע... ב [אור עג] במשנה... פאצוה דבא ואפילו הוא...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

והוא מלשן וידע אדם... וזכר אכלה ואפילו... וצ"ל והאדם ידע... וזכר אכלה ואפילו...

ו' סריס המה... מ"ה פ"ו מה' הכותם ב"ד... ע"ל פ"ד ח"ה ר"ה ב"ה ע"ל... מ"ה ע"כ אנדרוניגוס נרשא... פ"ה ע"כ מ"ה פ"ה מה' ח"ה... ע"ל : אנדרוניגוס חייבין... מ"ה ע"כ :

שהרי הוא עליו בחוסר אשה אח שלא במקום מזה והר"ב שלא פירש כן בבאן אלא בסיפא משום שלשיטה חז"ל כדמפרש במשנה ה' פרק ו' דחייבי לאוין עושין זונה וחיפוק ל' משום לאו דלא יבא פלוט דכא ולהר"ב ד' וסייעתו סתכנתו כס דס"ל דאין זונה אלא מחייבי כריתות

מפרשין לריבא כמי מטעמא דחוסור אשת אח כדפרישית : וכן אלונית כו'. מפני שבשלחה בעילה אשת אח לר"ב דעומדת בחוסור אשת אח דלא כר"ב דמכנה ה' פ"ו ומיירי בהכיר זה האח דל"כ הוא קדושי טעות ולא היהת אשת אח מעולם כמ"ס בסוף משנה א' דפ"ק : ו' סריס חמה כו' מאכילה בתרומה. דסריס חמה כשר לבוא בקהל כדלפינון בגמרא בר"ש פירקין דף ע"ה מדלא כתיב הפלוט דהוי משמע מעיקרו

שניי נוסחאות ה אלונית שחלצו. כ"ק האיילוני. שהלצו. מחיבין שחלצו. שבעיהרה בעילה ב"ד. ובק"ל ובמשי"ה שח"ה בעילה. ו' אנדרוניגוס (כחן. כו"ל ובמשי"ה ליתא זונה כו"ל) (ובס' אנדרוניגוס וכן כמזון. שנישאה בת כו"ל וכלת. ר' אליעזר אומר (אנדרוניגוס) כמש"כ ר' לעזר (וש' תוי"ט). ולתא וכן ליתא ד"ל ובק"ל. עליו (סקילה) ד"ל ליתא (ובס' בטעות עליהם).

וכן אלונית שחלצו לה אחין לא פסלוה. בעלחה. פסלוה. מפני שבשלחה בעילה זנות : ו' סריס חמה בהן שנשאה בת ישראל. מאכילה בתרומה (א). רבי יוסי ור' שמעון אומרים אנדרוניגוס (ב) בהן שנשאה בת ישראל. מאכילה בתרומה. רבי יהודה אומר טומטום (ג) שנקרע ונמצא זכר. לא יחלוץ מפני שהוא כסרים (ד). אנדרוניגוס נישא. אבל לא נישא. ר' אליעזר אומר אנדרוניגוס חייבים עליו סקילה כזכר (א) :

ממשי אמו ובזרייתא מייתי לה מג"ש נאמר (דברים כ"ג) לא יבא פלוט ונאמר (שם) לא יבא ממזר מה להלן בידי אדם אף כאן בידי אדם. ועיין מ"ס במשנה ד' פ"ד דטוטה. ור"ה כיון דכשר לבא בקהל פטיעה דמהכילה בתרומה. מיתרסה בגמרא דכא דמהו דמיחא מוליד מחיל דדייקאן ויליד ציהו הס יאכלו. שאינו מוליד אינו מחיל קמ"ל : אנדרוניגוס כהן וכו'. כהב הר"ב והדר ביה רבי יוסי וכו' ולומר וכן הלכה כמו שהזכיר בו וכן פסק הר"ב בספ"ו ממסתכנ בטורות וכן פסק הרמב"ם ועיין מ"ס לקמן בזה : אנדרוניגוס. כהב בספר התשבי שהיא מלה יוונית הגדרי אינו ניוס אשה : אבל לא נישא. פירש הר"ב והטוב עמו הוא על הזכור בין בזכות שלו בין בזכות אמו כו' ר"א אומר חייבין עליו סקילה כזכר. וז"ל קילה כזכר. דוקא בזנות אומר זכרות שלו ולא בקצות שלו :

תוספות הרשים

ה תוי"ט ד"ה מפני כו' משום לאו דלא יבא פלוט כו' עכ"ל וז"ע דהא סריס דמיחא דאלונית דמיחא שמיחא זונה לא ייבא לאו דלא יבא פלוט כמ"ס לקמן במשנה ו' : וכלת. ר' אליעזר אומר (אנדרוניגוס) כמש"כ ר' לעזר (וש' תוי"ט). ולתא וכן ליתא ד"ל ובק"ל. עליו (סקילה) ד"ל ליתא (ובס' בטעות עליהם). תוספות הרשים ה תוי"ט ד"ה מפני כו' משום לאו דלא יבא פלוט כו' עכ"ל וז"ע דהא סריס דמיחא דאלונית דמיחא שמיחא זונה לא ייבא לאו דלא יבא פלוט כמ"ס לקמן במשנה ו' : וכלת. ר' אליעזר אומר (אנדרוניגוס) כמש"כ ר' לעזר (וש' תוי"ט). ולתא וכן ליתא ד"ל ובק"ל. עליו (סקילה) ד"ל ליתא (ובס' בטעות עליהם). תוספות הרשים ה תוי"ט ד"ה מפני כו' משום לאו דלא יבא פלוט כו' עכ"ל וז"ע דהא סריס דמיחא דאלונית דמיחא שמיחא זונה לא ייבא לאו דלא יבא פלוט כמ"ס לקמן במשנה ו' : וכלת. ר' אליעזר אומר (אנדרוניגוס) כמש"כ ר' לעזר (וש' תוי"ט). ולתא וכן ליתא ד"ל ובק"ל. עליו (סקילה) ד"ל ליתא (ובס' בטעות עליהם). תוספות הרשים ה תוי"ט ד"ה מפני כו' משום לאו דלא יבא פלוט כו' עכ"ל וז"ע דהא סריס דמיחא דאלונית דמיחא שמיחא זונה לא ייבא לאו דלא יבא פלוט כמ"ס לקמן במשנה ו' : וכלת. ר' אליעזר אומר (אנדרוניגוס) כמש"כ ר' לעזר (וש' תוי"ט). ולתא וכן ליתא ד"ל ובק"ל. עליו (סקילה) ד"ל ליתא (ובס' בטעות עליהם). תוספות הרשים ה תוי"ט ד"ה מפני כו' משום לאו דלא יבא פלוט כו' עכ"ל וז"ע דהא סריס דמיחא דאלונית דמיחא שמיחא זונה לא ייבא לאו דלא יבא פלוט כמ"ס לקמן במשנה ו' : וכלת. ר' אליעזר אומר (אנדרוניגוס) כמש"כ ר' לעזר (וש' תוי"ט). ולתא וכן ליתא ד"ל ובק"ל. עליו (סקילה) ד"ל ליתא (ובס' בטעות עליהם). תוספות הרשים ה תוי"ט ד"ה מפני כו' משום לאו דלא יבא פלוט כו' עכ"ל וז"ע דהא סריס דמיחא דאלונית דמיחא שמיחא זונה לא ייבא לאו דלא יבא פלוט כמ"ס לקמן במשנה ו' : וכלת. ר' אליעזר אומר (אנדרוניגוס) כמש"כ ר' לעזר (וש' תוי"ט). ולתא וכן ליתא ד"ל ובק"ל. עליו (סקילה) ד"ל ליתא (ובס' בטעות עליהם).

י כ י תפארת ישראל י כ י ראשון לציון

כר"ע לעיל דסריס אדם חולץ, ול"מ היה כלל דטומטום שנקרע גם ר"ע מידה שלא יחלוץ, דהרי ר"ע טעמא קאמר מדידה לו טעם הכוסר, משח"כ טומטום : (ל) דה"ל כבא על הזכר : (א) דוקא בצבעל בזכרותו :

הו"ל כצועל אשה אח : (ב) מדמהה בקהל : (ב) שיש לו זכרות ונקבות : (ב) שער מכסה ערוותו ומטומטם, רק שיש לו כמין שומא מנוקבת להסיל בו מים : (ב) כסריס אדם מדקרעו בו העור ע"י מעשה אדם. מהר"ס כהב דלא קי"ל כותיה, מדקיי"ל

אור גדול

ה בתוי"ט ד"ה מפני כו' ולהראב"ז וסייעתו כו'. ית"ה בראשון לציון פירושו וא"כ לשיטת הראב"ד אינו אלא בפרים חמה ולא בסריס אדם, אבל לפמ"ש הרישב"א והרשב"א בריש פרקין גם להראב"ז נפסלה אף בסריס אדם משום לאיש יוד וכן מוכח מהא דלא השיג הראב"ד על הרמב"ם בספ"ו מתרומות ה"ג יעו"ש, ואפשר דכוונתו על לשון המשנה דנקט בעילת זנות :

חוספות רעיק

ו [אות עין] הרע"ב ד"ה ר"ו במה"ד כסריס אדם. תמהני מאד על הרע"ב וביורה על התי"ם שברק לאור חכמהו בחורים ובסדקים בדברי הרע"ב ובבאן משתק שתיק ליה והוא נגד סוגיא ערובת בכבורות דף מ"ב ב' ומאן תנא אליבא דרע"ק אלייטא ר"י וכו' הרי דהוי סריס חמה. גם הרמב"ם בספ"ו כתב בהרע"ב אבל בהיבורו פסק דטומטום טייבם ולפ"ו ע"כ השעם דקי"ל דלא הוי סריס חמה כלל ע"ב ב"י סימן קע"ב :

סמי' נעטע זס דעטאה זוטא דבי נשא פלוט דכא : תוי"ט ד"ה אנדרוניגוס כתב כו' פלג ויתא הגדרי ז"ל הגדרי ועיין יס"מ : תוי"ט חומר גרודא נפקא ליה מוחא עיין יס"מ :

וכתוב. מיה עס פליג פ
 עס מיה עס ק"ו ק"ו פ"ב
 אלמנה לכ"ג. פ"ה ע"ה
 כמות ק"ו מיה עס ע"ה
 (ת"י) כ"ה) פ"ה עס מיה
 עס מ"י ק"ו פ"ה ע"ה
 ד' בת ישראל. פ"ה ע"ה

שנויי נוסחאות
 בלאות כתיב בליות.
 וכופין. כד"ג וכמכשיר
 כופין. פנתין ולמבור.
 כתיב וכמכשיר למבור
 ולנתין; כד"ג ולמבור והמלה
 ולנתין חסרה עס כתיב.
 יש להו כתיבה; כמכשיר
 ויש (ע"ה); ו כתיב יש
 לה. .. ולוי כפון.

תוספות רע"ק
פרק ט ג ואוח עזו
 בהרע"ב ד"ה
 אלמנה לכ"ג כד"ס
 וזריבים חזוק. והו
 טעמא דר' אבל רשב"א
 ס"ל הפסע דבשניות
 היא מרגילתו אבל
 באיניא אינה מרגילתו.
 ומכיון פאי בנייהו
 אר"ה מסורה ונתניה
 לישראל וכו' ולרע"ק
 דאמר יש סמור מה"ל
 הא לא סרגלא ליה.
 ותמה לי הא נימ
 במסור שמחיר גרושתו
 מסורה דדאורייתא אימא
 וסרגלא ליה ועפ"ה:

אור גדול
 כשר בעין דקתני ברישא
 כ"ג שקידש את
 האלמנה וע"ב דבם
 בכח"ג מותרות לבעלה
 עיקר. וכן
 באסורות לאלו ולאלו
 הו"ל לפתני חלל
 שקידש בשירה ויש לו
 אח חלל:

(א) כ"ג ד"ג מנכסיו
 אחר מיה וההו"ט תקן
 כלפניו. ז"ל כחוס'
 עס דהא אה"י ע"ה עשה
 יחסן אחות חלוטה דכתיב
 והמכש"ל מתק עלת
 "אחות" אבל כד' הכו"ט
 כהא טלח מתק. וגרס
 "ב"י הו"ל תפורה כהלת
 "נ"י עשה יחסן".

בשם תוספתא: ולא מוונות. פירש הר"ב צה"ל למדינת הים
 ולותה כו' ותימה דהא כתיב הא הפילו אלמנה לכ"ג לית לה
 כדפירש הר"ב בסמוך. ומיהו להרמב"ם דפי' נמי הכי לא קשיא.
 דהוא ז"ל פסק צפרק כ"ד מה' חישות. דאלמנה יש לה מוונות
 בלוחה ואכלה. ולרש"י נמי לא קשיא
 דמשום דבגמרא כתיב אלמנה לכ"ג
 צדין מוונות ולוחה ואכלה. הילכך
 מפרש למתניתין כס"ד דהצטין שכן
 דרש בהרבה מקומות. וכבר כהבתי
 כיוולא כזה במס' פאה פ"ג אבל
 הר"ב יש לו לפרש המענה כפי האמת
 שא"ל לפרש בלוחה כיון דאף אלמנה
 לכ"ג אין לה לפי דעתו ז"ל וכן
 הסבחת הפוסקים. וז"ל התוספות צפ'
 אחיה נכך שניה אין לה מוונות לאו
 ביהבה תותיה וכו' ובלוחה ליכא
 לאוקמי דהא אלמנה לכ"ג נמי לית לה

כזה"ג אלא לאחר מיתה מיירי דס"ד דיש לה כמו באלמנה ע"כ:
 ולא בלאות. פי' הר"ב דנכסי מלוג. ודין נכסי לאון ברזל פי' צכוק
 פרק י"ח דתעובות: והולד כשר. ואפילו מזהם לכהונה לא הוי
 מדאמרין בגמרא שהיא מרגילתו אלמא לא פסיל לה ולא לזרעה
 כלל. כ"י: וכופין אותה להוליא. אע"פ שיש לה בניס ואיכא
 לעו עליהם צניאחה הכא לא חיישינן. כ"י: והחלוצה לכהן
 הדיוט. כהן הר"ב ובפרק אלו הן הלווקין מוכה דחלוטה לכ"ג
 דאורייתא היא וכו' אמיתא דכי ניס ושכיב ר"ב אמר להא מלחא
 דצהדיח אמרינן בגמרא דהכא ודפ"ב דף כ"ד דחלוטה מדרבנן
 אלא דאסמכתא אקרה דואשה גרושה או"י יתירה וכן ברוב פרק
 [ד'] דקדושין לא כהנה הר"ב כהני פסולי כהונה לא צדיק
 הדיוט ולא צכהן גדול [ועוד במכילתין פ"ד משנה ח' פירש הר"ב
 אחות חלוטה מד"ס צומשם הביאו התוספות דר"ש פרק הלווקין
 רחיה דחלוטה דרבנן] וכי תימא דהכי קאמר דלכהן גדול אסורה
 החלוטה מדאורייתא לפי שהיא אלמנה אס קן מאי היא דקאמר
 דהכי מוכח באלו הן הלווקין. ועוד קביא על מ"ש הר"ב דהללו
 מדברי תורה והללו מד"ס. וכחך דאף על גב דחלוטה מד"ס
 עשארה כשל תורה לענין זה. קשה דמאי טעמא עשאו חלוטה
 כשל תורה יותר מן השניות ובהדיא איתא בגמרא דמשום כך
 קשיא לריבין לטעם אחר דשהוא מרגילה והיא מרגילתו. וכחך
 הר"ב צפרק י"א דתעובות והו"א חלוטה כמו באלמנה לכ"ג
 דה"ל כיון שחלוטה מיפכלא מתרומה [הואיל ומחמת קדושת כהונה מיתסרה] לא היא מרגילתו. אבל לטעמא דהללו מדברי תורה
 והללו מדברי סופרים אין הכי נמי דחלוטה דינה כדון השניה. והא דתני לה צהדי דדברי תורה כחך צ"י סימן קי"ו ד"ל
 דהשיגרת לישגה הוא שכן דרך ככל מקום לשנות חלוטה צהדי גרושה ולא משום דדינס שיה לענין זה ע"כ. וכ"כ המגיד פרק
 ח' מה"א והר"ן צפרק בני העיר וכן כהנו התוספות צפרק אלו הן הלווקין: יש לכן כחך. כהן הר"ב ופירות כו' כיון
 דשלא כדון אכלן דהא אינו חייב צפרקונה כדאמר רבא צפרק גערה. תוספות. ומ"ס וס"מ כשהכיר צהן כו' אבל בשנייה
 אפילו הכיר צהן. עיין בספ"א דתעובות: ד לא תאכל צמעשר. כהן הר"ב מתניתין ר"מ היא דאמר מעשר ראשון אסור לגדים.
 וטעמא דכתיב (צמדבר י"ח) כי את מעשר בני ישראל אשר ירמו לה' תרומה מה תרומה אסורה לגדים אף מעשר ראשון

דמי: ולא מוונות. אין לריב לומר שאינו חייב לזון אותה
 בעודה החייו דהא צעמוד והולא קאי. אלא אפילו הלך למדינה
 הים ולוחה ואכלה לא משלם. דאילו צאשה כשרה אס לוחה ואכלה
 חייב הצעל לשלם. עהמלוה טובע אותה מה שהלוה לה והיא
 טובעת לצעלה. דדוקא כתי שפרנסה
 שלא צדק הלוחה אמרינן צכתובות
 הלכה כחן. דאמר מי שהלך למדינה
 הים ועמד אחד ופרנס את אשתו הניח
 מעותיו על קרן הצדי דכיון שצבציל
 בעלה פרנסה ולא הלוחה לה כלום
 למאן קא חבט. היא לא לוחה והצעל
 לא ציקש ממנו שיפרנסה הלכך מלוה
 הוא דצבד אכל אס הלוחה לה חייב
 הצעל לשלם אס היא כשרה ואס
 היא מן השניות אינו חייב לשלם:
 ולא בלאות. אס נשתמש הצעל
 בנכסי מלוג שלה עד שכלו אינו

חייב לשלם. דהד"א הואיל ואין לה כתובה אס אכל הצעל נכסי
 מלוג שלה. חייב לשלם מה שאבד וצלה מהס. קמ"ל דקנסיה
 רצון שלא ישלם הצעל הבלאות. אבל מה שימלא מהן קיימים
 נטמלתן: אלמנה לכהן גדול וכו'. יש לכן כתובה ופירות
 דמשלם להן הצעל פירות שאכל מנכסי מלוג שלהן ומוונות יש
 להן שנינות מנכסיהו [ודוקא לאחר] מיתה. אבל צחיו אין כופין
 אותו לזון דהא קיימי עליה צעמוד והולא ואס לוחה אחת
 מהן למוותיה כתי בעלה אין חייב הצעל לשלם למלוה. ובלאות
 כתי יש להן שחייב להחזיר מה שצלה ואבד מנכסי מלוג שלהן
 וס"מ כשהכיר צהן. אבל לא הכיר צהן אין להן לא כתובה
 ולא פירות. ולא מוונות. ולא בלאות. אבל יש להן תוספת
 ובלאות דהיתנהו צעיתיהו. והא דשניות אין להן כתובה ולא
 פירות ולא מוונות ולא בלאות ואלמנה לכהן גדול גרושה וחלוטה
 לכהן הדיוט וכו' יש להן כתובה ופירות ומוונות ובלאות לפי
 שהללו מ"מדברי סופרים וזריבים חזוק. והללו מדברי תורה ואין
 לריבים חזוק. וכפ' אלו [הן] הלווקין מוכה דחלוטה לכהן [גדול]
 דאורייתא היא ועפ"ה דחלוטה לכהן הדיוט היא מדברי סופרים
 עכאהו כשל תורה לרין זה: ד לא תאכל בתרומה. כחך
 צפרק אלמנה לכ"ג העובר והיבם והארוסין פוסלין ולא מאכלין:
 לא תאכל במעשר. כולה מתניתין ר"מ היא דאמר מעשר
 ראשון

י ב י תפארת ישראל י ב י

זוה כב"ש סי' קע"ו (סק"ה): יב) לכתחילה לכהן: יג) וכל הנחיה,
 רק מוונות אין לה רק אחר מיתו. ודוקא כשהכיר צה, אבל בשלא
 הכיר צה אין לה כתובה ולא בום תנאי כתיבה, ואפילו מוונות אחר
 מותו, ואפ"ה אינו משלם הפירות שנטל מנ"מ שלה, אפילו הן צעין
 הללו. ומה שאבד או נגנב או סלה צהשמיכו צנ"מ, חייב לשלם,
 והנאבד או סלה צנ"מ פטור משלם, ומה שצעין מנ"מ או צ"מ
 נועלה. אבל שניה אפילו הכירה אין לה כלום. דחמירה שניה מחייבי
 לחיין, דצדאורייתא חיל חזוק: יד) לא או"י (או) מאורסת או וס':
 ר"ט

ולא זה דוח... כפי שכתבנו... וכו'...

שנויי נוסחאות
וצריכה נכ"ק
וצריכה ואין לה...

תוספות חדשים
פסולין דין כמו עד ח'
כשר דהא דהס יורה...

ראשון לציון
פי"א תי"ט ד"ח ו"א
פירות משני מה שאלו...

תוספות רע"ק
נשאת שלא ברשות ב"ד
מכלל הרישא ברשות...

אור גדול
פרק י"א במשנה ו"א
פירות עין
דימב"א פירוש דהיינו...

מ"ג: תצא מזה וזמה. ול' הר"ב ואע"ג דימנוהו רבן לנר
אחד כו' ואין זה עוקר דבר מן התורה ולא מטעם דלפקעינהו
רבן לקידושן מינה דהא מפרש הר"ב לקמן אחיו של ראשון...

כעדות. והא דקאמר משום ענווה. הכי קאמר חכמים שהס
מחמירין בכל מקום הקלו בזה וחשבו פירוסו ולדוט כעדות
ברור כל זמן שלא ברו עליו עני הכחשה והייתו דאמר עולא...

מ"ג: תצא מזה וזמה. פי' הר"ב אם סתם אשה כדכתיב ויאמר
האשה לאמר כדכתיב ויאמר ואין לה פירות... וכו'...

שני עדים מעידין בדבר. מותרת לחזור לבעלה הראשון דלגוסה
היא דמאן הוה לה למעבד. ובגמרא מוכח דלית הלכתא הכי אלא
לא שנה נשאת על פי ז"ד בעד אחד ולא שנה נשאת ע"פ...

ממזר מדבריהם: לא זה וזה זכאין במציאתה. דטעמא מאן
אמור רבנן מציאת אשה לבעלה משום איבה הכא תיהיו לה איבה
ואיבה: ולא במעשה ידיה. דטעמא מאן אמור רבנן מעשה ידיה...

מ"ג: תצא מזה וזמה. פי' הר"ב אם סתם אשה כדכתיב ויאמר
האשה לאמר כדכתיב ויאמר ואין לה פירות... וכו'...

י כ י תפארת ישראל י כ י

שבלה מלך ברזל לא מלוג, אבל מה שבנין משחיקו, טעלתיו ר"ל כחובה
או פירות שנטלה מהן אחר שבה הראשון, ואפילו נטלה שלא בעדים לא
מהני מנו, אבל מה שנטלה מהשני קודם שבה הראשון, אפילו בעדים,
אינה לריכה להחזיר, דבדן טעלה אז, דהרי בחזקת אשתו היתה אז:

דהא דדנו חכמים בענוונה כדון תורה, שיהא ע"א נחמן במלתא
דעבירה לגויי, היינו משום דאשה דייקא ומנסבא, מיראת חימר
שכחמיר עליה בסופה, וזו שלא דייקא כראוי, קנסיה רבן [התוס']
האומת ע"א באשה מדננן היא: [ה] ולריכה גט גנם מהשני, דלרשיבין שיעטו
הרואים לומר שנתגרסה מראשון וכסאה ז', ויאלה ממנו בלא גט, וז"ל...

מלוגה
לחזקת

האשה שהלך פרק י יבמות

ו בן תשע... מתיבמת... ר"ע

כחנ דין לו גט ויש לו חליה: כיצד בן הסע וכו' פסל ע"י חמין. שעשו בה מאמר חלה דהא כיצד בן הסע וכו' פסל ע"י חמין.

רש"י: ח רבי שמעון אומר לא פסל. ולרבי שמעון ספק קניא ספק לא קניא. או קניא קני ולא קני וכן ביאתו בנרחה ולא קני

היה ליה כמי שלא בעל לא זו ולא זו ומותר לקיים הראשונה. אבל שניה לא מקיים דלימא ביאתו קניא בראשונה וקיימא שניה עליה באיבור

שנויי נוסחאות פסל. כניף מוסל. ועשו כו' נתנו. נדיף ונמשכר עשו.

הסם ומכוס בדגדול קאי אשמעין בגדול והוא הדין לקמן והאי טנא דהכא סבירא ליה ללא גזר. ומכוס דבקטן קאי אשמעין בקטן והוא הדין לדגדול. והוא הדין לדגדול ודכא פליג אמהנין דלעיל בפרקין.

יבין תפארת ישראל

אחיו, כפסלה מוחין, ובעשה מאמר אחריהו, לא פסלה מהרשאי, אבל בביאה פסל גם אחר מאמר אחיו: (סג) מפנה ביהא בן ע"י

וכח דאף בלא מעטא דמחור גרושתו אסרה דהו"ל לסיירק והוי כנינתה. והא בוח לא מציון דפליג ר"ע אלא דמוסף דע"י בית דין דאסרה לניסו גם אשתו אסרה לו. או מטיע כיון דביאתו עשה פסלה לסולא לאחרים.

תוספות ר"ע אינה באשת איש ומיורי בקדשה אחיו. אלא דלא חייה שמואל

האשה שהלך פרקי יבמות תוספת יו"ט

כד

ציונים

אחד שהוא בן תשע נס
מ"ו כ"ג מ"ח כ"ד כ"ה כ"ז
מ"י כ"ט מ"א כ"א כ"ב
מ"ג כ"ג כ"ד כ"ה כ"ז

שנויי נוסחאות

ואחד שהוא בן עשרים
שנה כד"ג וכמסני"ר לתא
למ"ג שהוא וכמסני"ר
לתא למ"ג שנה. ש"ח
הביא. כמ"מ ולא.

ראשון לציון

מ הר"ב ד"ה א"י בן כ"ט
כ"ו עד שהיה בן ל"ה כ"ט
כ"ו כמ"ט דנה כח הר"ב
בן ל"ה שנה ויום אחד :

תוספות רע"ק

ואות פ"ז בהרע"ב ד"ה
אחד בן כ"ו לכל
האמור למעלה. קשה ל
דבכה"ג אמאי השנייה
לת"ק תולעת או
פ ת"י ב ב ת. דא
בדאורייתא הישתי' שטא
והוא פ"ז שלא בנה שוב

אמרין בפרק ד' אחים: וחולץ לשניה. והא לא לוח ניכו לאפטורי חלא ביבום חזרתה. ויבומי תרוויכו לא הולכי והיא לרהה במקטת מאמר דרבנן. ממו כשתי יבמות הבאות מבית אחד: אחד בן תשע ואחד בן כ'. שתיים שוני לכל האמור למעלה לכל כמה דלא אייתי שתי שמות קטן הוא. עד שיהיה בן ל"ה שנה ואם הגיע לחמש ושלשים שנה ולא הביא שתי שמות אף על פי שלא נראו בו סימני סריס המפורשים למעלה הכי זה סריס חמה: ד' אחין כתבו ויבומי תרוויכו לא דילמא מאמר קני וחוי ב' יבמות הבאות מבית אחד: ואחד שהוא בן עשרים. ולא נראו בו סימני סריס כמ"ט הר"ב ב"ק דנה. [ומה שכתב הר"ב המפורשים למעלה. ראונו לומר בפרק ח' משנה ד']:

אמרין בפרק ד' אחים: וחולץ לשניה. והא לא לוח ניכו לאפטורי חלא ביבום חזרתה. ויבומי תרוויכו לא הולכי והיא לרהה במקטת מאמר דרבנן. ממו כשתי יבמות הבאות מבית אחד: אחד בן תשע ואחד בן כ'. שתיים שוני לכל האמור למעלה לכל כמה דלא אייתי שתי שמות קטן הוא. עד שיהיה בן ל"ה שנה ואם הגיע לחמש ושלשים שנה ולא הביא שתי שמות אף על פי שלא נראו בו סימני סריס המפורשים למעלה הכי זה סריס חמה: ד' אחין כתבו ויבומי תרוויכו לא דילמא מאמר קני וחוי ב' יבמות הבאות מבית אחד: ואחד שהוא בן עשרים. ולא נראו בו סימני סריס כמ"ט הר"ב ב"ק דנה. [ומה שכתב הר"ב המפורשים למעלה. ראונו לומר בפרק ח' משנה ד']:

יבין תפארת ישראל יבין

ב' יבמין עליה: עה) דמחוספס ואי מאמר קנה, א"כ ממ"נ לא משכה"ל יבמין [ועפ"כ ס"י מ':] עו) דמשא לאו לרוח ניכו. מיהו יבומי תרוויכו לא, דלמא מאמר קני, ושרו ב"ש הרע"ב לקמן פ"ג מ"ב ו"א"כ בשחולץ להראשונה איך שניה מתחבבת דלמא הוא גדול ונשרו שערותיו וכשמיבם השנייה עובר משום לא יבנה, וצ"ע:

ב' יבמין עליה: עה) דמחוספס ואי מאמר קנה, א"כ ממ"נ לא משכה"ל יבמין [ועפ"כ ס"י מ':] עו) דמשא לאו לרוח ניכו. מיהו יבומי תרוויכו לא, דלמא מאמר קני, ושרו ב"ש הרע"ב לקמן פ"ג מ"ב ו"א"כ בשחולץ להראשונה איך שניה מתחבבת דלמא הוא גדול ונשרו שערותיו וכשמיבם השנייה עובר משום לא יבנה, וצ"ע:

ר"ע מברטנורה נושאין על האנוסה פרק יא יבמות תוספת יו"ט ציונים

פ"א א נושאין. פ"ד פ"ג
דנ"ז פ"ג ח"ג פ"ג
פ"ג פ"ג ח"ג פ"ג
פ"ג פ"ג ח"ג פ"ג
פ"ג פ"ג ח"ג פ"ג
פ"ג פ"ג ח"ג פ"ג
פ"ג פ"ג ח"ג פ"ג
פ"ג פ"ג ח"ג פ"ג
פ"ג פ"ג ח"ג פ"ג
פ"ג פ"ג ח"ג פ"ג
פ"ג פ"ג ח"ג פ"ג

פרק יא א נושאין על האנוסה וכו'. אידי דתני בהאשה רבה דאין שכיבת אחותה אוסרתה תנא נמי האי פירקא. דאם האנס מותר לישא קרובותיה. תוספות: נושאין על האנוסה וכו'. פי' הר"ב בתה או אמה או אחותה וכן לשון רש"י. ונקטי לישא דברייחא שהביא הר"ב לקמן בדיון נטען מן האשה אבל ודאי דה"ה וכ"ש בשאר קרובות דשרי. ומ"ס הר"ב דכתב ואם אשה יקח וכו' לומר לך דרך לקחה וכו'. פירש"י שהיתה ראשונה לקוחה חייב על הסנייה כשצא עליה דכשנייה יכא למימר לקוחין דהא לא תפסי בה קדושין. וכחך ל"י ומיהו קשה מנלן דמיתר לישא בתה דלמא דכל היכא דאית בה לקוחין אוסרה תורה וצ"ע בשיטה צ"ע בהשגחה. וי"ל דמשמעות קראי הכי הוא שהקחה היא בראשונה דהכי אסרה תורה לשכב באחת אחר שיש לו האחרת ואם הראשונה אנוסה לצד שבביל זה אינה שלו.

פרק יא א נושאין על האנוסה. לאחר שאנס או פחה אשה. מותר לישא בתה או אמה או אחותה דכתוב (ויקרא כ') ואם אשה יקח אחת אשה ואת אמה. בטול נאמר שכיבה וכן נאמרה לקחה לומר לך דרך לקחה אסרה תורה: רבי יהודה אוסר. דכתוב (דברים כ"ג) לא יקח איש את אשה אביו ולא יגלה כסף אביו. כסף שראה אביו לא יגלה. ואין הלכה כרבי יהודה. אבל חכמים אסרו לנטען מן האשה. לישא בתה או אחותה או אמה או אחת מקרובותיה. מפני שהיא מצויה אלול המיד. ואחו לדי הרגל עצירה. ואם עבר וכש אחת מקרובות האנוסה ומפותחו או מקרובות האשה שנשד עליה אין מליאין אותה מידו. ומתניתין דקתני נושאין על האנוסה דמשמע אפילו לכתחלה. מיירי לאחר מיתת האנוסה והמפוחה דהשתא יכא למיחש

ובגמרא פריך אלא מעתה ואם אשה יקח אחת אמה או אחת אחותה וכו' כהא גבי אחוהו דליכא למימר לקוחין ממש דהא לא תפסי בה קדושין. הראוין לקחה קחה. כאשה ואמה אשה ואחותה דשייך בהו קחה. אמרין דדוקא בלקוחין אסרה תורה: רבי יהודה אוסר. פירש הר"ב דכתוב ולא יגלה כסף אביו וכו' אלא כי אחא קרא לשומרת יבם של אביו וכן הרואי לאביו הוא. ותיפוק ליה משום דודתו לעבור עליו כשני לאוין ותיפוק ליה משום יבמה לשוק לעבור בשלשה לאוין. א"כ לאחר מיתת אביו. ומ"ס הר"ב אבל חכמים אסרו וכו' קאי ארישא דמתניתין נושאין על האנוסה וכו' והא דאסרו לנטען כו' ולא אסרו לבניהם של המתירין דכוף פרק צ'. כדמפרש בהם בגמרא נמי לגבי כש' כתיחן גברי לגבי גברי לא שכיחין. א"כ נמי דלא מהסרי משכיבת המגנה בקרובותיה לא קפדי אהדדי. גברי דמתסרא עליו אשה המונה קפדי אהדדי. ומ"ס הר"ב קרובותיה פירש הרמב"ם שאלמנה הביאה עמהם אם היחה אשה ופשוט הוא. ומ"ס ואחו לדי הרגל עצירה. ולשון רש"י והוי אונס ומפחה על הנשואה: ב' הגזירת שנתגיירו צנים עמה לא חולצין ט"י.

יבין תפארת ישראל יבין

פרק יא א אידי דפ"ד נקט נמי הא: ב) שאחר שאנס מותר בקרובותיה. וקיי"ל דלאחר מיתתה מותר לכתחילה, וצחייה בדיעבד [פ"י י"ג: ג] וקיי"ל כח"ק:

נ חסד נשאל. י"ח כ"ג
 פ"י מה"י י"ט כ"ד
 פ"א קמ"ד רמ"ה
 פ"ב פ"ח כ"ט
 פ"ג כ"י
 פ"ד כ"ב
 פ"ה כ"ג
 פ"ו כ"ד
 פ"ז כ"ה
 פ"ח כ"ו
 פ"ט כ"ז
 פ"י כ"ח
 פ"יא כ"ט
 פ"יב כ"י
 פ"יג כ"ב
 פ"יד כ"ג
 פ"טו כ"ד
 פ"טז כ"ה
 פ"יז כ"ו
 פ"יח כ"ז
 פ"יט כ"ח
 פ"כ כ"ט
 פ"כא כ"י
 פ"כב כ"ב
 פ"כג כ"ג
 פ"כד כ"ד
 פ"כה כ"ה
 פ"כז כ"ז
 פ"כח כ"ח
 פ"כט כ"ט

שנוי נוסחאות
 (א) חולצין. כ"ג
 י"ח כ"ס. ש"א
 ב"ק ר"ש ה (ולידתו
 בקדושה) כ"ס כ"ג
 וכמ"ל וכמ"ל ויו"ט
 ויניח ש"א וס"ו
 ונמשיות ש"ס ה"ט
 ד"ס. רק כ"ב ק"ק לא
 נש"ע (וגם ש"א לא
 נ"ון ה"ט ד"ה א"י)
 ו"ח. הכ"ס. כן כ"ל
 כמ"ל. ו"כ"ה לא
 ג"כ. ו"ג"ס. כמ"ס
 כ"ק וא"י. ר"ה של
 ראשון שלא בקדושה
 ולידתו בקדושה והגור
 והשני.. בקדושה לא
 ונ"ח. כ"ה י"ח.
 שפ"ח. כ"ג השפ"ח.
 ג"ב (אחת). כ"ג
 וכ"ל. וכמ"ל. לא
 לאר"ח. כ"ג וכ"ל
 וכמ"ל. וכמ"ל. לא
 ארבעה חלוצות. כ"ק
 וכמ"ל. וכמ"ל. אר"ב.
 וכן. כ"ה. ד' (ספק)
 א"ש אחי אביו. כ"ג
 ספק. וכמ"ל. ו"ש
 א"י א"ש. ש"ה. (ספק)
 כמ"ל. ו"ה. כ"ס.
 ה"ב. ש"ר. כ"ג
 וכמ"ל. כ"ד. כ"ס.
 (בני). התורה. כ"ק
 וכמ"ל. וכמ"ל. לא
 ובני הכלה. ו"כ. כ"ג
 וכמ"ל. ; כמ"ל. לבני
 הכלה.

פירש הר"ב לחסוה מן האב בעין [כמפורש בר"ש פרק קמ"א]
 וגרים אין להם שאר [מן] האב כמפורש בגמרא דרמנא
 אפקרה לזרעם כזרע בהמה דכתוב (יחזקאל כ"ג) זרמת כזרעם
 זרמתם. זרע זהו יורה כחן זרע מים המקנה כח
 וכתב נמוקי יוסף דרש"א בהוראן
 ולידהו שלא בקדושה וכן דייקא ליבנא
 שנתיירו עמה ע"כ. והא דתמן
 הגוירת משום ספ"א לידתן בקדושה.
 ללא משכחה אלא כשנתיירה האם
 ומכל מקום לא לריבא למימרא וכן
 הרמב"ם והטור לא העתיקו אלא
 גרים וכו' ועיין במשנה ג' פרק ד'
 דכתובות מ"ט שם התוספות. וכתב
 עוד ל"ו והא דתמן לא חולצין ואינהו
 לאו אחין נינהו כלל אלא קמשמע לן
 אפילו מדרבנן אינן בתורת יבוס
 וחליצה. ואי צ"ל למנסב נשי דהר"ד
 לאחר מיתה אפילו יש להם זנים
 (כ"ס) ובגמרא שקלו וטרו בה. ע"כ.
 ומסקנת הפוסקים דכשנכחש לאהר
 שנתיירו. דאיכא איהו מדרבנן
 למנסב נשי דהר"ד: אפילו הורחו
 וכו'. ולידהו בקדושה. והשני וכו'
 דאף על גב דהורחו של ראשון שלא
 בקדושה וכשתי אחיה דמיא וריבא
 למימר דתחי עליה כגדוה ואי צ"ל
 ליבומי מיבם אפילו הכי אסריה וקיימי
 עליה באשת אח. גמרא. וכתב
 התוספות וליכא למימר דשמשעין רבוחא עפי ואפילו הורחו
 ולידהו של ראשון שלא בקדושה. דההיא יכול להיות דכ"י : ג' חמ"ש
 נשים. בפרק ג' דקדושין משנה ז' מעשה בחמש נשים ומעשה
 שהיה כך היה ומסרן תנא דהכא למהני נתייב נשים וכו' ואי
 גוגא בפרק ע"ו משנה ז': ויבום לכל אחת ואחת. כתב

בניה עמה. לא חולצין ולא מיבמין. אפי'
 הורתו של ראשון שלא בקדושה. ולידתו
 בקדושה והשני הורתו ולידתו בקדושה. אבן
 שפחה שנשתחררו בניה עמה. : ג' חמ"ש
 נשים שנתיירו ולדותיהן. : הגדילו
 התערבות. ונשאו נשים ומתו. : ד' חולצין
 לאתרוואחד מיבם אותה. : ה' חולצין
 לאחדת ואחד מיבם. : נמצאו ארבעה
 חלוצות ויבום לכל אחת ואחת. : ד' האשה
 שנתיירב ולדה בולד בלתי. : הגדילו
 התערבות ונשאו נשים ומתו. בני הכלה. :
 חולצין ולא מיבמין שהוא ספק אשת אחיו.
 ספק אשת אחי אביו. ובני הזקנה או
 חולצין או מיבמין. : שהוא ספק אשת
 אחיו ואשת בן אחיו. מ"ח הכשרים. :
 בני התערבות לבני הזקנה חולצין ולא
 מיבמין. שהוא ספק אשת אחיו ואשת אחי
 אביו ובני הכלה. : אחד חולצין ואחד מיבמין. :
 ד' כהנתיב. שנתיירב ולדה בולד שפחה.
 דרי אלו אוכלים בתרומה. : וחולקים

למיבם שא"ל לאחר שישא בהה זנה עם הראשונה : ב' לא
 חולצין. לחסוה מן האב בעין. : א' וגרים אין להם שאר מן
 האב : ג' שנתיירו ולדותיהן. י"ט לכל אחת מהן בן ודאי
 שלא נתערב : ארבעה חולצין לאחת. בן ודאי של כל אחת
 מן הארבע מולץ לאחת מהן ב' דכל
 אחת מספק לה לאשת אח וכן
 החמישית ישאנה ממה נפסק א"ס
 אשת אחיו היא הרי מיבם לה ואם
 לאו הרי חלץ לה יבמה : הוא
 ושלשה. זה ש"ס מולץ לאחת
 ובששה עמו והחמישי מיבם ממה
 נפסק וחוצין ששים הללו וחולצין
 לשלושית ושנים עמהם והחמישי מיבם
 וכן כולם : ד' חלוצות. תחלה לפי
 שאין אחד מהם רשאי ליבם עד
 שיחלצו לה הארבעה כי היכי דלא
 לפגע ביבמה לשוק והוא הדין דמ"ו
 הארבעה למחלץ לבלתי ולה' כונס
 את כולן אלא דהכי כפיר שפי דילמא
 לכל חד וחד מתרמי דיליה ומתקיימא
 מ"וה יבוס : ד' סתו כשרים.
 הודאין : אחד חולץ. תחלה והר"ד
 מיבם אידך ממה נפסק אי האי
 דחלץ הוא בן הכלה וחלץ לאשת אחיו
 הא אשתירי לה כהך חלצה וספיר
 נסיב לה אידך שהוא בן הזקנה.
 דאשת בן אחיו מותרת לו. ואי האי
 דחלץ הוא בן הזקנה ואשת בן אחיו
 חלץ. הויה לה כחולצת מן הגדילי בן מיבם לה שפיר
 קמיבס : ד' אוכלים בתרומה. דאחד כהן ואחד עבד כהן אוכלין
 בתרומה : והולקים חלק אחד. מפרש בגמרא דהכי קאמר
 והולקים חלק כהן א"ס צ"ל שניהם על הגורן כהן כהן
 להם

תוספות ר"ע ק'
 פ"א ב' ואות ס"ט
 בת"מ.
 אפי' הורתו כ"ו וקיימי
 עליה באשת אח. ולפי
 הג"ד דברימא מותרים
 לישא אהררי וא"ן
 מיבמין היינו רא"ן
 יבוס וכפ"ה התי"ט
 ברובור הקודם בשם
 הג"ו פירושא דפי"א
 דא"ן ש"ו היינו א"ע
 דבתורה לידתו
 בקדושה וכהו בישראל
 א"ה שריא לע"מא בלא
 חליצה. גמרא. אבל
 אסורים מ'אורייתא
 להנשא זה לזה דה"ו
 אחים ט"ן האם :

הר"ב והוא הדין דאחד כונס לכו"ן אלא כו' דילמא לכל חד וחד מתרמי דיליה כו' כונס לה שפיר
 בחמ"ש דלגלי משנה י"א פרק ד'. הא לא הוה אלא ע"פ עובדה וכו' חלצה מ"ו חלצה חמ"ש
 ופ"ט הוא א"ס ר"ו כולן להלן לכל אחת הרבות בידן אבל לפי שמ"וה יבוס קודמת פ"טו כמ"ל דרך [ע"ג] ליבם כל אחד אחת.
 ע"כ. וזה כמ"ס ר"ש ה"ב דכו"ף פרק קמ"א דכו"ף ועיין משנה י"ג פרק י"ג מה שכתב שם התוספות וכדברי הר"ב
 בכתובות כן הלכה לעולם מ"וה יבוס קודמת [ואפילו יבמה לשם נ"י ולשם ממון הואיל ופקע איכור אשת אח מיהה כשמת אחיו בלא
 נשים הותרה לו לנמי:] : ד' ובני הזקנה או חולצין או מיבמין. פירוש אחר שבני הכלה חלצו תחלה כ"כ הרמב"ם פרק ח' מה"י
 וז"ל סימן קע"ז ופ"ט [א"ל] : ד' וחולקים חלק אחד. פירש הר"ב חלק כהן כו' דקסבר האי הגא' אין חולקין כו' כלומר
 ולא קיימא לן כותיה דהאי הגא' רבי יהודה הוא ולטעמיה דס"ל מעלן מתרומה ליהוהין ולא קיימא לן הכי כמו שאכתוב בס"ד
 במשנה ח' פ"ב דכתובות. ומיהו הו' סתם לן תנא דאין חולקין כו' ככו"ף א"סו פרק י"ט ל' בזה קושיא דע"מ הרמב"ם בכתובות

הר"ב והוא הדין דאחד כונס לכו"ן אלא כו' דילמא לכל חד וחד מתרמי דיליה כו' כונס לה שפיר
 בחמ"ש דלגלי משנה י"א פרק ד'. הא לא הוה אלא ע"פ עובדה וכו' חלצה מ"ו חלצה חמ"ש
 ופ"ט הוא א"ס ר"ו כולן להלן לכל אחת הרבות בידן אבל לפי שמ"וה יבוס קודמת פ"טו כמ"ל דרך [ע"ג] ליבם כל אחד אחת.
 ע"כ. וזה כמ"ס ר"ש ה"ב דכו"ף פרק קמ"א דכו"ף ועיין משנה י"ג פרק י"ג מה שכתב שם התוספות וכדברי הר"ב
 בכתובות כן הלכה לעולם מ"וה יבוס קודמת [ואפילו יבמה לשם נ"י ולשם ממון הואיל ופקע איכור אשת אח מיהה כשמת אחיו בלא
 נשים הותרה לו לנמי:] : ד' ובני הזקנה או חולצין או מיבמין. פירוש אחר שבני הכלה חלצו תחלה כ"כ הרמב"ם פרק ח' מה"י
 וז"ל סימן קע"ז ופ"ט [א"ל] : ד' וחולקים חלק אחד. פירש הר"ב חלק כהן כו' דקסבר האי הגא' אין חולקין כו' כלומר
 ולא קיימא לן כותיה דהאי הגא' רבי יהודה הוא ולטעמיה דס"ל מעלן מתרומה ליהוהין ולא קיימא לן הכי כמו שאכתוב בס"ד
 במשנה ח' פ"ב דכתובות. ומיהו הו' סתם לן תנא דאין חולקין כו' ככו"ף א"סו פרק י"ט ל' בזה קושיא דע"מ הרמב"ם בכתובות

יבין תפארת ישראל יבין

(ד) ולא היתה כורתך בקדושה, [ונקט גיורת. דלורחא דמלתא נקט
 שדגילין הנשים להתגייר עם אמן ועוד מדכתיב למקט סיפא אפילו אי נולד
 בקדושה. ומיירי נמי שס"ו ג"כ אחין מאכ. דלא כ' פשיטא דאין כאן
 יבוס:] (ה) פטורים מחליצה דאין לגרים אחרים, ומותר אפילו
 באלו מדאורייתא, ורק מד"ס אסור בכל שאר ה"י ו"ד ר"ה',
 וליבם אסורים מדרבנן, למנסב נשי דהר"ד [א"ע קמ"ו:] (ו) אפי"ה
 אסור ליבם מד"ס, ולא אמרינן כ"כ אמרה דמין [ולא נקט
 רבוחא עפי, דאפילו סורחו ולידתו של ראשון שלא בקדושה. דקמ"ל דאף
 שלידת הראשון נמי בקדושה, אפי"ה לא מחליף בישראל וא"י חליצה]:
 (ז) סד"ל עבד אין לו היום [כימות ס"ז א'] וגיבוס קמ"ל (ח) ולכל
 אחת בן שלא נתערב. ונקט חמ"ס, דכן היה מעשה שנתחבאו

מכהינה ונתערבו ולידהו : ט' מן הודאין : י' מ"מ"ג אי יבמה היא,
 שפיר, ואם לאו, הרי כבר נחללה מיבמה : י"א זה ש"בס : י"ב וה"ה
 סג' הראשונים שחלצו לראשונה יחלצו לכל הד' וה"י יבוס לכל הד',
 רק בגזנא דמתניהו עדיף טפי כ"י שיקיים כל אי מ"וה יבוס :
 י"ג מיהו הכליות קודמות ליבוס שלא יבגו ביבמה לשוק וה"ה
 דא' יכול ליבם ב' או כ"ן כמ"ל. רק דהכי שפיר טפי, דלמא
 מתרמי ליה יבמה דידיה לקיים מ"וה יבוס וה"ה כמ"וה הודאין ד'
 משורצין חולצין ואחד מיבם : י"ד הודאין : ט"ו אחר חליצה בני הכלה :
 ט"ז ר"ל הודאין : י"ז ולבני הכלה כמ"ל : י"ח לאחר שחלץ האחד
 מיבם האחר ממ"נ, אי אשת אחיו היא שפיר, ואם לא, אשת
 בן אחיו היא, וכבר נחללה : י"ט אשת כהן : כ' דהרי גס עבד כה

ר"ע מברטנורא נושאים על האנוסה פרק יא יבמות חוספת י"ט כה

ר"ע שלא שהתה ק"ע
מ"ד ע"פ סו"ט ע"פ
סו"ט ע"פ

להם אבל זה בלא זה אין חולקין להם דקסבר הוא חנה אין חולקים הרומה לעבד אלא אם כן רבו עמו: בין כשרות בין פסולות. דכל א' מהם ספק כן ספק עבד כשרות אסורות לעבד ופסולות אסורות לכן וספק איסורא לחומרא: אין סופגין את המ'. דכל חד אמר אלא לאו כן אלא: אין משלמין. דכל חד אמר כן אלא ולא מפיקין ממונא מספיקא: ומוכרין ההרומה. תרומת הביתאין אין נותנין אותה לכהן כשפרישין אותה דכל חד אמר אייתי ראייה דלאו כן אלא ומ"מ א"ל להן לאכלה אלא מוכרין אותה לכהן והדמים שלהן: ואין חולקים בקדשי המקדש. כגון עורות קדשים לכלל חד מנייהו אמרינן אייתי ראייה דכהן את וקפול: ואין נותנין להם קדשים. להקריב: ואין מוציאין שלהם מידם (א). ופסורין מן הזרוע ומן הלחיים ומן הקיבה. ובבורו יהא רועה עד שיסתאב (ב) ונותנין עליו חומרי כהנים וחומרי ישראלים (ג): ו' מי שלא

שנויי נוסחאות
ה בגורן. נמשני"ר
לגורן; דג"ר של
הגורן. ואינן מיטמאין.
נמשני"ר מטמאין. וכה
בספור. וכה דג"ר (א) וס'
אינן. (ב) וכה נמשני"ר
(א) וכה (א). בין
מסולות כתיב ובינן.
הגריצו. כתיבתחילתו (א)
ראויות. נמשני"ר ראוי.
אינן מיטמאין (את). דג"ר
ונמשני"ר אין. נמשני"ר
יהא. ואינן אוכלין
דג"ר אינן. דג"ר
ואין. ואינן חולקין.
דג"ר ואין. דג"ר
אין. ומוכרין. דג"ר
מוכרין. ואינן חולקין.
דג"ר ואין. דג"ר
שלהם מידם. דג"ר
ונכ"ק את שלהם. דג"ר
נמשני"ר ונמשני"ר.
מידיהם. (וכן) הלחיים
(ומן). נמשני"ר יהא.
ובבורו. וכה נמשני"ר
דג"ר ונכ"ק ונמשני"ר
ובבורו. שישאב.
נכ"ק שסתאב ויפטר.
עליו. וכה נמשני"ר;
דג"ר ונכ"ק ונמשני"ר
עליו. וע"י מה שהעור
על ג' השנים הלה
הכ"ס כהנחיו.
והגריצו כהנח' שלפני
הגוי גם נמשני"ר ובורו,
עליו וע"י כהן ע"י.
ונכ"ק כהן עליו וע"י
עוד כהנח' ע"י כהנים
כו' ישראלים. דג"ר
ונכ"ק ונמשני"ר ישראל
... כהנים וכה' נמשני"ר
וע"י רש"י.

הלק אחד בגוריא. ואינן מיטמאין למתיבב).
ואין נושאים נשים בין כשרות בין פסולות (א)
הגדילו התערובות ושחררו זה את זה (ב)
נושאים נשים ראיות לכהונה ואינן מיטמאין
למתיבב. ואם נטמאו אינן סופגין את
הארבעים (ג). ואינן אוכלים בתרומה. ואם
אכלו אינן משלמין קרן וחומש (ד). ואינן
חולקין על הגורין (ה). ומוכרין את התרומה (ו)
והדמים שלהם. ואינן חולקים בקדשי
המקדש (ז). ואין נותנין להם קדשים (ח).
ואין מוציאין שלהם מידם (ט). ופסורין מן
הזרוע ומן הלחיים ומן הקיבה. ובבורו יהא
רועה עד שיסתאב (י) ונותנין עליו חומרי
כהנים וחומרי ישראלים (יא): ו' מי שלא

שהתה
להקריב. וכן פירש רש"י בלשון ראשון ומלתא דפשיטא באסורים להקריב. אלא ל"ל דהכי קאמר שאין נותנים להם קדשים להקריב
והם יתנו אח"כ לכל כהן שירצו אפילו שאינו במשמר ועיין לקמן: ואין מוציאין שלהם מידם. פירש הר"ב כגון אם נולד להם
בכור כן פירש רש"י בלשון אחר ולאוהו פירוש מפרש נמי ואין נותנים להם בכבוד אבל לפירוש קמא פירש הר"ב להקריב מפ' ואין
מוציאין וכו' ואם היו חייבים חטאת או אבס או עולה אין סופגין אותה לתהם לאנשי משמר ולהיות עבודהם ועורם לאנשי משמר
דכל חד אמר אלא כהן אלא וכהן מקריב בכל שעה שירצה ואפילו במשמר שאינו של אלא או יקריבו להם קרבנותיהן ויחזרו להם
הבשר [והעור] ויהנוס לכל מי שירצה או אלו יעבו שליח כל כהן שירצה להקריב [את קרבנם או ישאו את קרבנם עד שיהרצו הם
לתהם לאנשי משמר]. ע"כ. [והכי ה"ל להר"ב לפרש] ואי משום שהקשה על זה בקו' מפרק הגזול קמא דהיכא דלא מלי עביד עבודה
שליח נמי לא מלי משוי. הרי חירצו התוספות דשאני הכא שאם יבא חליו ויאמר שהוא כהן היה ראוי לעבוד עבודה כמו חולה וכן
שניתן לחיות משמר שירצה הואיל וע"י הדחק ראוי לעבוד עבודה כמפורש בהגזול וכן מלא הר"ר אלהן בהדיא בירושלמי דמסקי
דהתערבות עבדין לאו כזקן וחולה דמינן אין מוציאין שלהם מידם ע"כ. ועוד שראוי היה לו לפרש רישא וסיפא בחד מחתא.
ומ"ש הר"ב כגון לרבות חרמים דדטתיה דככור. כמו שפירש רש"י בצטור וחרמים: ובבורו יהא רועה. הסתא אורי לה
חזי עביד בבכור שלו. רש"י: יהא רועה וכו'. אפילו בזמן הבית דהא לא מנו למיטיבנהו למיין לכהנים להקריבו ולאכול
חד בשרו ואינהו נמי לא מני למיטיבנהו לכהן ולהחזיר להן הבשר דככור הם אינו נאכל אלא לכהנים דהתיבב ציה (במדבר י"ח)
ובשרם יהיה לך כחזה התמפה הלכך ירעה עד שיסתאב ומוחר לכוהנו במדינה ויאכלוהו הם דככור בעל מוס אין בו משום
זרות אלא משום גזל דמנתה כהונה והכא גזל ליכא דהמוציא מהזבירו עליו הראיה. רש"י: עד שיסתאב. שיפול בו מוס
ופירשו הר"ב במשנה ט' פרק בהרא דמנחות: וניתנים עליו חומרי כהנים וכו'. פירש הר"ב שמנחתן נקמלה וכו' ואין שרייה
נאכלין אלא נשרפה כו' ואפ"ה לריבה קמילה דמנחה שלא נקמלה פסולה כזבח שלא נשחט רש"י. ומ"ש הר"ב נשרפה ולא כתב

ראשון לציון
ה חוי"ט ד"ה ואינן
מיטמאין כו'. ואין סופגין
כו' עיין יב"מ: שם
ד"ה ואין מוציאין כו' והם
היו מידיהם חטאת כו'
עיין יב"מ:

חוספת רע"ק
יהא [אות צ] בתו"ט ד"ה
יהא רועה. אפילו בזמן
הבית. תמהני הא סבוגיא
דס"ק דתסורה (דף ח'
א) פרכי' אי בזמן הבית
כיון דק"ל דכ"ב כהן חס
אין לכהן זכיה מחיים
אלא לאחר הקטרת
אסורין זוכה בבשר
משלחן גבוה (ובמ"ש
התי"ט ס"א ס"ג דמשער
שני) א"כ לית זבוב
ולשקלא ומסקנן דמיירי
בבכור כהן' אלא
דבכור דיון ויובנין לכהן
במוטייהו והרא משמע
ספק מחיק לטמא וצ"ל
ובקרבן עדה תמה על
פירש' דמיירי בזמן
הבית כיון דהוא ודאי
בכור אלא דהבעליע
ספק

יבין תפארת ישראל יבין
אורו נמכר כשהוא חס [כתמוזה ד"ה א'], וכשיקריבו יאכלו הכהנים
ולא יהיה בו כלום, דגם בכור של בהמה כהן חייב להקריבו [כרפ"ג
דנדרות]. אמנם המהני מאד וכי משום חסס הפסד ממנו נהיר לו
לעבור על כל תארה. דאילו דמתני' מיירי בבכור בחיל דאינו רשאי
להקריבו [כתמוזה כ"ה א'], זה דוחק דהרי בכל דוכתא אמרינן דתנא
בא"י קאי, וגרס לפי מקומו [כנסת דפ"ג ב' גיעיין ס"ה ב']. והן אמר
[דכתמוזה ד"ה ב'] מוקי למתניתין בבכור חס בזמא"י, אבל סוגיא
דהתם המיה שני, דמוקשה למאי דק"ל דבכור חס בזמן הבית אינו
מזון כהן, א"כ מתניתו היכי מוקי לה, דשגלמא אי נימא איה
ליה לכהן זכיה בגויה שפיר אמרינן במשנתיהו דמחזיק ליה בעליו
עד שימס, אלא אי נימא דלית ליה לבעליו זכיה בגויה ליתו גזבר
ולשקלא. ועמי דמתניתין מיירי בבכור חס בזמן הזה. אמנם ק'
דהכי קאמר דאי איה ליה לכהן זכיה שפיר, והיכי היה שפיר והרי
אפילו איה לכהן זכיה בגויה אינו רשאי לקיימו עד שיסתאב דהרי
עבר על כל תארה פסולה כזבח שלא נשחט רש"י. ומ"ש הר"ב נשרפה ולא כתב

פן היה אחד ישראל. מי
 פ"כ פני' א"כ ה"ו פ"ג
 ע"כ פ"ג א"כ ה"ו
 שניהם כהנים. מי' ע"כ
 ה"ו פ"ג ע"כ ה"ו
 אינו יורש. ל"ז פ"ג מי'
 פ"כ פ"ג ה"ו פ"ג ע"כ פ"ג

שנויי נוסחאות
 פן שהתה. נמטי' ע'
 שהת וכן ל"ל נטי'
 תחת שחת. אם בן ו'
 ד"ג ונטי' ואם...
 ובנים. נמטי' בנים.
 פ"ה חולץ. נטי'
 נטי' לא חולץ. הוא
 חולץ ומיבם. ד"ז הוא
 או חולץ או מיבם.
 אחד חולץ ואחד מיבם.
 ד"ז ונטי' ונטי' ע'
 חולץ ונטי' ונטי' ע'
 פן ראויה. ד"ז ונטי' ע'
 הראויה. לכהן. נטי'
 לכהונה. ואינו מיטמא.
 נמטי' ואין סממ'
 ד"ז אינם סממאים.
 ואם נטמא אינו טומ'
 ד"ז ואם נטמא אינו
 סופגין. ואינו אוכל.
 ד"ז ונטי' אינו...
 התרומה. ד"ז ונטי'
 את התרומה. ואינו
 חולץ. נטי' אינו...
 המקדש. נמטי' ע'
 הקדשים וע"כ נמטי' ע'
 (א"ת ה) ונטי' ע'.
 ד"ז ונטי' ונטי' ע'
 יתא. והלחיים והקיבה.
 ד"ז וזמן הלחיים וזמן
 הקיבה. כהנים כו'
 ישראלים. ד"ז ונטי'
 ונטי' ישראל...
 כהנים. אינו יורש...
 ד"ז ונטי' לא...
 מכתו. נטי' הכהן.

קריבה משום דלא קריבה על המזבח. כדליתא בגמרא דאקרי
 כאן כל שממנו לאשים בצל תקטירו כמ"ה הר"ב במשנה ד' פרק
 ח' דזבחים ומ"ה ח' קריבה אלא נטרפת בבית הדטן כההיא
 דתנינן במשנה ג' פרק ג' דטוטה: פן היו לו אחים כו'. כהנ
 הר"ב וכגון שאין שם אח אלא הוא וכן
 פירש רש"י. וז"ל התוספות היו לו
 אחים וכו' פירוש ומתו כולן ולא נבאר
 כי אם הוא לבדו ע"כ. ואין ספק חללי
 שרש"י והר"ב סתמו היו לו אחים מן
 הראשון ומן האחרון והשמיטו אחים
 בתרא. לומר דאחים בתרא מותר
 במשנה וכאלו לא תני אלא אחים
 קמא וקרי' אמן הראשון ומן האחרון
 והיינו מכל אחד אח אחד אבל מדלא
 כתבו דה"ג ש"מ דגרסתא כגירסתא
 דרי לא תימא הכי אלא גירסתא
 כמו שהעתיקו ולא הגרבו לכתוב
 דה"ג. אם כן קשיא למאי כתבו כלל
 והעתיקו זו הבבא מהמשנה בלא
 פירוש ולא לורך אלא דגירסתא
 כגירסתא והלילו אחים בתרא דמאן
 ליתא דמי. וזין לתוספות וזין
 רש"י המשנה שגילה אחים בתרא
 ע"כ: פן הוא און עליהם. כתב
 הר"ב אסור לאכול קדשים. וכן אסור
 בעבודה כדליתא בריש פרק ב'
 דזבחים וכחז הר"ב דמשכחת לה
 דרוח במיתת שניהם וכן כשר הוא
 דלא לינו מיטמא להם. דלילו חלל
 אחי מזהיר על הטומאה כמו פירש
 רש"י בפרשת אמור. ומהוא אסור
 עליהם גופיה לא מלין למידק דליתא

כמנחת ישראל וקרצ בפני עליון שריה נאכנין כמנחת
 ישראל אלא נטרפה כמנחת כהנים שהיא כליל: פן הן חולצין
 ולא מיבמין. לאשמו של ספק. ואחד מצני הראשון חולץ שמה
 בן אחיהם היה ולא מיבמין שמה בן האחרון הוא והרי הוא
 אחיהן מן האם ולא מן האב ולאשו
 עליהן בכתת וכן בני האחרון וכן
 הוא חולץ לנשותיהן ולא מיבם: היו
 לו אחים מן הראשון ומן האחרון.
 שלא מאיפה האם: הוא או חולץ
 או מיבם. לאשח בן הראשון אם
 אחיו הוא הרי טוב ואם לאו נכרית
 היא אללו וכגון שאין שם אח אלא
 הוא דליכא לספקי ביבמה לשוק וכן
 לאשח בן האחרון: והם אחד חולץ
 ואחד מיבם. או בן הראשון או בן
 האחרון חולץ לה וחבירו מיבם. אם
 יבמתו היא הרי טוב ואם לאו נכרית
 היא ומשום יבמה לשוק ליכא למיטת
 שהרי חלץ לה יבמה: פן היה אחד.
 ישראל. אחד מן הבטלים ישראל
 ואחד כהן: הוא און עליהם. שמה
 זה אביו וזיוס מיתתו אסור לאכול
 בקדשים: והם אוננים עליו. וזיוס
 מותו אסירים שניהם בקדשים.
 ומשכחת לה דרוחא במיתת שניהן
 וכסן כשר הוא דהא לינו מיטמא
 לכן כגון שנתקדשה קדושי טעות על
 תנאי ולא נתקיים דנפק' מינה בלא
 גיטא ושכחתיך שלשה ובהכאף נזכר
 משכחת לה דרוחא במיתת שניהם
 וכסן כשר הוא לפיכך אינו מיטמא
 לכן: הוא לא יורש אותן.
 דמי מעכב

תוספות רע"ק

ספק כהן איך יעבור על
 לאו דבל תאמר מספק:
 ז' וזאת צ"א במשנה
 אונן יורש אחים. דעת
 המהרש"א בסמכתו דף
 ל"ו ע"ב דרוקא כשיש
 להם בנים דהם ודאי
 יורשים והוא ספק אבל
 אם אין להם בנים רק
 אחים בזה הוא טוען
 שמה אני הבן ואין לכם
 בלום בזה הדיון שיחלוקו
 עי"ש. אבל בחי'
 הרמב"ן שם בטואר דגם
 בכד"ג אינו יורש כיון
 דהם ודאי קרובים והוא
 ספק קרוב עי"ש וענ"ד
 ראיה להרמב"ן סגווא
 דקידושין דף ס' ע"ב.
 אפר לה הר"ן נישור ע"ם
 שהתן לי ר' ז' וכו'
 או לא' מקרוביו. לכאורה
 תמונה חק נתינת לקיים
 הנם לפיכך מיבם וכיון
 דיש את מה מהני
 שחתן לקרוביו. הא
 צריכה ליתן ליורשו
 דהוא האח אח"כ ראיתי
 בחי' הרמב"א. שפרח
 שזה הפת אינו אחיו מן
 עזרא אחיו. מ"ם לי וליורשו.
 יב"ם לא קיימא התנאי בין דלענין יורשה אין הב"ד סחויקים אותו ליורש וכן בנז"ל ע"כ.

למימר במיתתו דשני ולקוט עצמות דקמח דעל לקוט עצמות
 חיוב בצניעות מדרבנן דתתן בכוף פרק ח' דפסחים ולא מוקים
 לה שצלו עליה שניהם בזות דלא נעשה זרעה חלל כדך משום דחכמים גזרו
 שמתקין אותו מדין כהונה הואיל ואינו יודע אביו
 הודאי שגאלמ (שם כ"ה) והיתה לו ולזרעו אחריו עד שיהיה זרעו מיוחס אחריו.
 גמרא: אבל הם יורשים אותו. בשלא הניח
 זרע רמז"ס עיין מ"ב פ"ח דב"ב: ופסוד על מכתו ועל קללתו של זה זה.
 כשהכה זה בזמן אחד זה בזמן אחר [דליתא ב'
 סתראות וכל הדא וחדא היא סתראת ספק] אכל שניהם ביחד או שקלל אותם בדבור א'
 חיוב. הרמז"ס וכו"י בברייתא:
 ועלה

דירשים מדמין אותו אלו אלל אלו: והן יורשין אותו. דמי
 מעכב

חדשים. אכל אי"ל שנבעלה מראשון בזנות, והודן ג' חדשים נשאה ב'
 ליתא, דא"כ חף דגם בזנות אם מודה שזכא בנו אי"ל כהן, פכ"פ
 זנות ומסופק אם הוא בנו אינו כהן, אע"ג דממ"ז בן כהן הוא
 [אה"ע ג.]. גם אי"ל דמיידי בנתגרשה מראשון, דא"כ יעמא לראשון
 ממ"ז דגם אם עהשני הוא הוי"ל חלל דמותר לעמא למחיס. ונ"ל
 דלפי דלוקומנא לה בקדשה על תנאי ח"ל לומר דמיידי כמי סכנסה
 על תנאי ח"ל אפילו כנסה אח"כ סתם דהוי"ל ספק מקודשת [נאה"ע
 ס"ת] לא אמרינן דהוי"ל ס"ס ספק שביטול תנאו כשבטל והוא בן ז'
 לאחרון, נמלא אינו כהן, וחס"ל שלא ביטול תנאו כשבטל, עכ"פ
 שמה הוא בנו של הראשון, וא"כ לא יהא לוק על השני ויהיה מותר
 לאכול קדשים אז: (מב) דירשין וודאין של כל א', יאמרו לו אייתי
 ראיה דליתא את: (מג) כשמת בני זרע, דמי מעכב, הרי האב
 קודם

אין קרובו ודאי. ואם נותנתה לו מקיימת התנאי. דאף אם קטין שמיא נליא
 דאם ניתנת לאחיו הוא אונה פטורה מיבום. דשפא הוא אחיו.
 יב"ם לא קיימא התנאי בין דלענין יורשה אין הב"ד סחויקים אותו ליורש וכן בנז"ל ע"כ.

הרבה לתרץ. ולפי שיפת הרמב"ן נראה. רי"ל דזה היבם הוא ספק בן פי' לראשון ואינו אחיו. או ל' לאחרון והוא אחיו וזוקקה לו ליבום ספק נבעטין
 דאם נותנתה לו מקיימת התנאי. דאף אם קטין שמיא נליא
 דאם ניתנת לאחיו הוא אונה פטורה מיבום. דשפא הוא אחיו.
 יב"ם לא קיימא התנאי בין דלענין יורשה אין הב"ד סחויקים אותו ליורש וכן בנז"ל ע"כ.

ר"ל דזה היבם הוא ספק בן פי' לראשון ואינו אחיו. או ל' לאחרון והוא אחיו וזוקקה לו ליבום ספק נבעטין
 דאם נותנתה לו מקיימת התנאי. דאף אם קטין שמיא נליא
 דאם ניתנת לאחיו הוא אונה פטורה מיבום. דשפא הוא אחיו.
 יב"ם לא קיימא התנאי בין דלענין יורשה אין הב"ד סחויקים אותו ליורש וכן בנז"ל ע"כ.

נושאים על האנוסה פרק יא יבמות

ר"ע מברטנורה

ועולה במשמרו כו'. פי' הר"ב לעבוד ואין בני משמר מעבדין עליו וכ"כ רש"י והימה למה לא יוכלו לעכב ולדחותו מן העבודה כל חדל לגבי חברה כמו שדוחין אותו מן החלוקה. ובגמרא דייקין מדלח תנן עלה אינו חולק אלא שולה בעל כרחו. דלע"כ דאינו חולק כפיין ליה לעבוד משום פנס שתי המשפחה שיאמרו לו הואיל ואומרים עליך שאתה ממספחה שלנו עבוד במשמר שלנו שלא יאמרו בני אדם שלא ראוך עובד פסול הוא זה וכן במשמרו של אחר. הרי דמפרשי' בעל כרחו ולא בעל כרחם. ועם תמיהתי זהה מתייבבת תמיהת ההוספות שכתבו עולה בעל כרחו תימה קלת היכא משמע ליה דעולה בעל כרחו דלמא בעל כרחן דבני משמרה קאי. ע"כ. דמשום הכי לא משמע ליה לגמרא דבעל כרחן דמשמרה משום דודאי אי אפשר לנו לכוף למשמרה דיכולין הם כל אחד לדחות לגבי חברה מן העבודה כמו מן החלוקה ויתכן דהיינו שכתבו תימה קלת: אם היו שניהם במשמר אחד. ובמסנה ו' פרק ב' דתענית מפורש דכל משמרה מחלקת ל' בתי אבות ואם כן כל משמרה יכולה לדחותו מבית אב לבית אב. להכי מפרשין בגמרא דהכי קאמר אס' היו שניהם במשמר אחד ובית אב אחד:

ועולה במשמרו כו'. פי' הר"ב לעבוד ואין בני משמר מעבדין עליו וכ"כ רש"י והימה למה לא יוכלו לעכב ולדחותו מן העבודה כל חדל לגבי חברה כמו שדוחין אותו מן החלוקה. ובגמרא דייקין מדלח תנן עלה אינו חולק אלא שולה בעל כרחו. דלע"כ דאינו חולק כפיין ליה לעבוד משום פנס שתי המשפחה שיאמרו לו הואיל ואומרים עליך שאתה ממספחה שלנו עבוד במשמר שלנו שלא יאמרו בני אדם שלא ראוך עובד פסול הוא זה וכן במשמרו של אחר. הרי דמפרשי' בעל כרחו ולא בעל כרחם. ועם תמיהתי זהה מתייבבת תמיהת ההוספות שכתבו עולה בעל כרחו תימה קלת היכא משמע ליה דעולה בעל כרחו דלמא בעל כרחן דבני משמרה קאי. ע"כ. דמשום הכי לא משמע ליה לגמרא דבעל כרחן דמשמרה משום דודאי אי אפשר לנו לכוף למשמרה דיכולין הם כל אחד לדחות לגבי חברה מן העבודה כמו מן החלוקה ויתכן דהיינו שכתבו תימה קלת: אם היו שניהם במשמר אחד. ובמסנה ו' פרק ב' דתענית מפורש דכל משמרה מחלקת ל' בתי אבות ואם כן כל משמרה יכולה לדחותו מבית אב לבית אב. להכי מפרשין בגמרא דהכי קאמר אס' היו שניהם במשמר אחד ובית אב אחד:

ראשון לציון
ה תוי"ט ד"ה אם היו שניהם במשמר אחד ובמסנה ו' פרק ב' דתענית מפורש כו' הוואה במסנה שס לא ימלא מפורש כלל אלא רק כפי רש"י במסנה דתענית פ"ו ע"כ ד"ה אשוי בית אב המשמרה מתחלקת לעשרה בתי אבות כנגד שבעת ימי השבוע שיהא לכל ליום ע"כ ואלו מלת מפורש ז"ל כפירש"י. ובענין בתי אבות עמ"ס בס"ד ריש פ"א דתמיד בתור יב"ט וסב"מ דמחוי ק"ו ע"כ איתא להדיא שיהא בתי אבות וכן כתב רש"י ע"ס והפירשתי ביה:

תוספות רע"ק
אם תרצה. וזה דהוק דבלא תנהג מחיים כיון דגם אם התן לא משתריא דגם אם התן לא משתריא לשוק משום ספק דשטא לאו כמסבשיו. ומפילא אם נוחא לה ביבום יותר מחליצה באמת אינה נותנת לו ונותנת להתייבב. ולפי' הג"ל י"ל כך כיון דרשב"ג דינקס לאו במקרובו חיינו בנוונא הג"ל דהיבם הוא ספק אחיו. ואם איתא דר"ק סבר ג"כ לי ואפי' יורשי אלא דס"ל דשטא ע"מ לאו באומר מעבשיו דמי. א"כ בהדיא דלא' מקרובו ג"כ לת"ק יהא סנהי למשרה מחליצה משום ס"ס דאינו אחיו ואינה זקוקה לו. ואח"ל דהוא אחיו שטא כאומר מעבשיו דמי. וק"ל:

תפארת ישראל

יבין
קודם לכל יוצאי יריטו, לפיכך יחלוקו שניהן: (מד' מיהו בהכס או קלסם כאלה, חייב ופסקה י"ג מסודר אברהם ראשהענישתיין שלע"א, למה הפסיק תמא כהן כהן כהן וככה דיווסה דשייח אפילו בשיתן ישראלים, בין כהן דאינו מעמא לכהן דמשמרו, דמייירי שניהן כהנים. וי"ל דסמ"ך כהן דירוסה לעומתא לבימא, דלע"ג שירשוהו אפי"ה אין מעמאיו לו, ולא יומא דהא כהן תליא, דכוס כהן מלוס, וכדלמרינן גבי יתומה קענסי בנתקדס ומחסי (יבמות ד"ע ב' ועי' חומ' סס), ואידי דמי ירוסו דשי"ך

יבין
נמי נישתאל, סמ"ך ליה קלחו ומכחו דמי שייך גס אלל ישראל, ואידי דלמא כמכחו זה וזה, תנא נמי זה וזה אלל עולה במשמרו: (מה) כשילכו בני משמרו למחול חלק עבודתן, יכלו לכופו סיקרוב, שלא יאמרו שיש פסול במשפחתן: (כו) בקרבנות, שיאמרו אייתי ראיה דמשמרינו את: (כו) ובבית אב א', דלג"כ כיון דכל משמר ו' בתי אבות [כתענית פ"ב מ"ו], שוב יאמרו אייתי ראיה:

ר"ע מברטנורה

מצות חליצה פרק יב יבמות

פרק יב א מצות חליצה: ואפילו שלשתן הדיוטות. והא דקרי להו דייטין שפריך טיהו יודעים להקרות הפסוקים כעין דייטין. ואע"ג דתנן מצות חליצה בשלשה לריבין לזרף עמיהן שנים אחרים שתייה חליצה בחמשה לפרסומי מילתא. והשנים הללו שמוסיפין על השלשה אפילו אין יודעים להקרות: סנעל. של עור רך חליצתו כשרה אבל לכתלה לא גזירה שמה יחלוץ במנעל קרוע מלמעלה דאפילו כי קרוע מייחב אכרעיה הואיל והוא רך ואין מדי דמגין בעינן והא ליכא. אבל כגדל שהוא של עור קשה וכי קרוע לא מייחב אכרעיה ליכא למגור שמה יחלוץ בסנדל קרוע הלכך פיקר חליצה בסנדל היא: באנפליאות. כמין בתי רגלים של בגד חליצתו פסולה דמדי דמגין בעינן כתיב הכא (דברים כ"ה) נעלו וכתיב ההם (יחזקאל י"ז) ואנעלך חמש והוא עור: מן הארכובה ולמעלה

פרק יב א בשלשה. מפורש במסנה ג' פ"ק דסנהדרין: ואפילו שלשתן הדיוטות. ילויך בגמרא מזקני דמזוטר: בסנדל שיש לו עקב. פירשו הר"ב במ"ד פרק כ"ז דללים עור של סנדל המכסה את גובה הרגל שכנגד שוקיו מאחוריו ע"כ. ואיטי שפיר הא דתנן כשר דמשמע דיעבד אבל לכתלה לא משום דמייירי שאין לו שול"א ואפילו הכי כשר הואיל ויש לה עקב כזה מעכב הרגל שלא ילא חוזה אבל לכתלה בעינן שיהא לו ג"כ שול"א. אבל לפרש"י שמפרש עקב שול"א וכזה ג"י לרבותא נקט אע"ג שיש למנעל עקב מן הפנתא סביב כיון דלית ליה למנעל שול"א סביב למטה אע"פ שאינה חסירה אלא מעט במקום העקב פסולה ע"כ קשיא דכשר משמע דיעבד אין לכתלה לא ואלא חיובו. שחולטין זו לכתלה: מן הארכובה ולמטה חליצה כשרה. דכתיב (דברים כ"ה) מעל רגלו דמשמע מדבר שהוא

שנויי נוסחאות
פי"ב א ואפילו
ובכ"ק ובמסנה אפילו...
כתי"ק בסנ"ל. ושאיין.
ובמסנה חליצה. כד"ז
במסנה... חליצה.

ראשון לציון
פי"ב א הר"ב ד"ה
באנפליאות...
עקב אפי' ריעבד פסול:

תוספות רע"ק
פי"ב אונות צנן הוי"ט
ה"ה ב ס נ ד ר

תפארת ישראל

יבין
ליכא למגור בקרוע, דלא מיתבי אכרעיה [שם סט"ו]: (ג) מנעל של בגד: (ד) מלאנו מגין, וה"ה של עץ או ששם [כ"ב שם סקכ"ב]. וזריך שיהיו אפילו החסירות של עור ותכופות זל"ז וטהגין שיהיו גם הרצועות מזהמה כשרה [שם סט"ו]. וי"א שיהיו הרצועות לבנות [שם ס"ח]: (ה) פלאטאפסעל: (ו) והא דלא ערביה להך כהן עם

מצות חליצה פרק יב יבמות

ב החלה בגדול. כי גם
 כ"ג נחץ פ"ו פ"א ק"י פ"א
 ח"י ע"ג ק"י פ"א ע"ג
 כ"ג י"ד נחץ ק"ד ה"ג
 ש"ל י"ד: בשל שמאל
 יב"ל: שם פ"ו ה"ג: ה"לצה
 ה"לצה: ק"י פ"א ג"ו
 כ"ג פ"ג י"ו: פ"א ה"ג: ה"לצה
 ר"ח פ"א פ"א: ה"י פ"ג ה"ג
 י"ג ע"ג פ"א פ"א: ה"י
 פ"א ע"ג פ"א פ"א: ה"י
 ונב"ד ח"א פ"א ונ"א פ"א
 כ"ג פ"א פ"א פ"א: ה"י
 ע"ג פ"א פ"א פ"א: ה"י
 ע"ג ח"א פ"א פ"א: ה"י
 כ"ג ח"א פ"א פ"א: ה"י
 כ"ג ח"א פ"א פ"א: ה"י
 כ"ג ח"א פ"א פ"א: ה"י
 כ"ג ח"א פ"א פ"א: ה"י
 כ"ג ח"א פ"א פ"א: ה"י

שהוא על רגלו מלא כתיב מרגלו אבל למעלה מארכובה לא
 יהו מעל מעל. גמ'. וכו' מוכיח בגמרא מוציאה היוצאת
 מבין רגליה שמע מינה דקרי רגליה לרבים ומכאן נבעה
 שכרעת [לינד] טענה עקבה בירכותיה ויולדת ויואל הולד מבין
 רגליה ממנו. והכתיב (שמואל א' כ"ד)
 ויבא שאול להסך רגליו וקרא אחיני.
 ומשני לינחא מעליה: ב בסנדל
 שאין שנו. דה"ר נעלו חין לי אלח נעלו
 נעל כל כל אדם מנין ת"ל נעל [נעל]
 מ"מ [פירש"י חלון הנעל] ח"כ מת"ל
 נעלו פרט לגדול שאין יכול להלך
 בו. ופרט לקטן שאינו מופה רוב
 רגלו. ופרט לסנדל המכונים שאין
 לו עקב: בלילה. אסיקנא בגמרא
 דבהא פלוגי מר סבר חליצה כהחלת
 דין דמיא. ומר סבר כגמר דין
 דמיא. ותקן בפ"ד דסנהדרין דיני
 ממונות דנין ביום וגומרין בלילה.
 וכתיב כ"י חליצה דיני ממונות הוא
 דגובה כהובתה. וכתיב הר"ב הלכה
 כר"א וכ"כ הרמב"ם וטעמיה משום
 דבגמרא מסיק בחד לינחא חליצה
 לילה דכשרה ויחדה היא: בשמאל
 כ"ו. הנח קמח ויוף רגל רגל ממורע
 דכתיב ביה (ויקרא י"ד) על בהן רגלו
 הימנית ור"א קאמר דחין מופנה אלח
 מלך אחר ומשיבין וליכא למופקר מה

למורע בן טעון עץ ארו וזרוע ושי חולעה. גמרא: ג כבה
 יעשה כל דבר שהוא מעשה מעכב. עמ"כ בשם החוספות בסוף
 פירקין דביבור מלוג בדיינין. [וכתיב הרמב"ם דהלכה כר"ע]:
 ד החרש שנחלץ. כתב הר"ב שאינו פוטרם במקום שיש חס
 הוא דהתרת לשוק וליחא דהא דין יבוס יש לו כותנן ספ"ד וכו'
 דחליצה פסולה פ"י הר"ב כמ"ג פ"י"ד וכס אפרס בס"ד: שנחלץ.
 דככל דוכתא אחרין החולץ גבי יבס ואף על פי שהא נחלץ
 שיהבן לחלוץ כדא' בגמרא דף ק"ז ע"א וגבי הרש דלחו בר
 פ"כ: והחולצת לקטן חליצה פסולה. כתב הר"ב דזו ר"מ היא
 דחילו רבין אמרו אין בחליצה קטן כלום. הכי איחא בגמרא.

ולמעלה חליצתה פסולה: ב חליצה
 בסנדל שאין שלוח. או בסנדל של ע"ג
 או בשל שמאל בימין חליצתה כשרה.
 חליצה בגדול י שהוא יכול להלך בו. או
 בקטן י שהוא חופה את רוב רגליו חליצתה
 כשרה. חליצה בלילה חליצתה כשרה.
 ור' אליעזר פוסל י. בשמאל חליצתה
 פסולה. ורבי אליעזר מבשר י: ג חליצה
 ורקקה אבל לא קראה. חליצתה כשרה י
 קראה ורקקה אבל לא חליצה. חליצתה
 פסולה י. חליצה וקראה אבל לא רקקה.
 רבי אליעזר אומר חליצתה פסולה. רבי
 עקיבא אומר חליצתה כשרה. אביר רבי
 אליעזר ככה יעשה כל דבר שהוא מעשה
 מעכב. אביר לו רבי עקיבא משם ראייה.
 ככה יעשה לאיש כל דבר שהוא מעשה
 באיש: ד הדרש שנחלץ י. והדרשת
 שחליצה י. והחולצת לקטן י. חליצתה
 פסולה

ולמעלה חליצתה פסולה. שהיו רעושות המגעל קשורות
 למעלה מן הארכובה: ב בסנדל של ע"ג בשרה. והוא שהיה
 מחופה עור: חליצה בגדול. שהיה הסנדל גדול ממדת רגלו
 אס יכול להלך בו חליצתו כשרה: או בקטן. ממדת רגלו אס
 חופה את רוב רגלו חליצתו כשרה.
 והלכה כרבי אליעזר כמה שפוסל
 חליצה בלילה ואין הלכה כמותו כמה
 שמכשיר חליצה בשמאל: ג חליצה
 ולא קראה חליצתה כשרה. דבי
 כתב רחמנא ככה דמשמע פ"כובא
 חלמשה הוא דכתיב (דברים כ"ה)
 ככה יעשה לאיש וקריאה דיבור
 נעלמא הוא: דבר שהוא מעשה
 באיש. כגון חליצה שהאשה עושה
 מעשה בנופו כל איש לאפיקו רקקה
 דלחו מעשה בגופו כל איש הוא: ד
 החרש שנחלץ חליצתו פסולה.
 שאינו פוטרם במקום שיש אס אחר
 כשר: והחרשת שהחליצה פסולה.
 שהיא עומה אינה נפטרה בחליצה
 ואין לה תקנה אלח ביבוס ואס ראה
 אחר כך להוליח יוליא בגט: והחולצת
 לקטן חליצתה פסולה. כל היכא
 דחנין בפרקן חליצה פסולה אינה
 יכולה להתיבס אחר אותה חליצה
 ולריכה חליצה אחרת מעליה לאתירה
 לעלמא והאי תנא דקרי לחליצה קטן
 חליצה פסולה דמשמע שפוסלה מלהתיבס ר"מ היא דחילו רבין
 אחרי אין בחליצה קטן כלום ולא נפסלה מלהתיבס והלכה כחכמים:
 חלצה

ראשו לציון

ב בשנה ור"א מכשיר.
 עין יב"מ: ג בשמנה
 חליצה. עין יב"מ:
 שנינו נוסחאות
 ושמעלה חליצתה. כד'ג
 וכ"ג ול' ע"ל...
 נבשכ"ג... חליצה.
 ב שאין שלו. כד'ג
 וכ"ג וכמכשירי שאינו...
 (א) בסנדל. כד'ג וכ"ג
 יתא. (א) בשל כד'ג
 יתא: כד'ג... של.
 חליצתה...
 חליצה (חליצה בגדול).
 כד'ג יתא. ח"הך.
 כד'ג וכמכשירי לחלץ
 (ויזיל היות כי נחתון
 הוא מבין הכתר).
 (א) בקטן. כד'ג יתא.
 ש(דוא) חופה את.
 כד'ג יתא ועי' נבשכ"ג;
 כמכשירי לחלץ לח"א את.
 ור' אליעזר. כד'ג ר'
 ו: וכן בספור כמכשיר
 ור' אליעזר. וכן בספור.
 בשמאל. כד'ג וכ"ג.
 ובשמאל. ג (אב"ד)
 לא קראה. כד'ג ולא
 קראה; וכן בספור ולא
 חליצה. כד'ג וכ"ג
 וכמכשיר קראתה ככל
 השמנה. ועי' לקטן.
 קראה ורקקה כו' חליצה
 וקראה כו' ר"ע אומר
 כו'. המענוק לעינו את
 העינים מכ"י מיינען
 הניח הכנות דקתא
 ורקקה כו' חלצה וקתא
 כו' עד ר"ע הוסיף ולעמקן
 הניח את נוסחא הכ"י וז"ל
 קרא את ולא רקקה
 חליצתה פסולה דברי
 ר' אליעזר ר"ע אומר
 חליצתה כשרה. ואין
 לחי' ודעין אה כונת
 המענוק הוא רק לתת
 לפיטו השמימי (בספור) חלצה
 חלצה וכמכשירי ה(לשו)
 ככתב חלצה וקתא כו'
 כגלג אן גס לטובות כל
 כי הכתב דקתא ורקקה
 חלץ לא חלצה כו' יתא
 קס כגל, וחס"י ה"ג על
 יתא

למורע בן טעון עץ ארו וזרוע ושי חולעה. גמרא: ג כבה
 יעשה כל דבר שהוא מעשה מעכב. עמ"כ בשם החוספות בסוף
 פירקין דביבור מלוג בדיינין. [וכתיב הרמב"ם דהלכה כר"ע]:
 ד החרש שנחלץ. כתב הר"ב שאינו פוטרם במקום שיש חס
 הוא דהתרת לשוק וליחא דהא דין יבוס יש לו כותנן ספ"ד וכו'
 דחליצה פסולה פ"י הר"ב כמ"ג פ"י"ד וכס אפרס בס"ד: שנחלץ.
 דככל דוכתא אחרין החולץ גבי יבס ואף על פי שהא נחלץ
 שיהבן לחלוץ כדא' בגמרא דף ק"ז ע"א וגבי הרש דלחו בר
 פ"כ: והחולצת לקטן חליצה פסולה. כתב הר"ב דזו ר"מ היא
 דחילו רבין אמרו אין בחליצה קטן כלום. הכי איחא בגמרא.

ולמעלה חליצתה פסולה: ב חליצה
 בסנדל שאין שלוח. או בסנדל של ע"ג
 או בשל שמאל בימין חליצתה כשרה.
 חליצה בגדול י שהוא יכול להלך בו. או
 בקטן י שהוא חופה את רוב רגליו חליצתה
 כשרה. חליצה בלילה חליצתה כשרה.
 ור' אליעזר פוסל י. בשמאל חליצתה
 פסולה. ורבי אליעזר מבשר י: ג חליצה
 ורקקה אבל לא קראה. חליצתה כשרה י
 קראה ורקקה אבל לא חליצה. חליצתה
 פסולה י. חליצה וקראה אבל לא רקקה.
 רבי אליעזר אומר חליצתה פסולה. רבי
 עקיבא אומר חליצתה כשרה. אביר רבי
 אליעזר ככה יעשה כל דבר שהוא מעשה
 מעכב. אביר לו רבי עקיבא משם ראייה.
 ככה יעשה לאיש כל דבר שהוא מעשה
 באיש: ד הדרש שנחלץ י. והדרשת
 שחליצה י. והחולצת לקטן י. חליצתה
 פסולה

ולמעלה חליצתה פסולה. שהיו רעושות המגעל קשורות
 למעלה מן הארכובה: ב בסנדל של ע"ג בשרה. והוא שהיה
 מחופה עור: חליצה בגדול. שהיה הסנדל גדול ממדת רגלו
 אס יכול להלך בו חליצתו כשרה: או בקטן. ממדת רגלו אס
 חופה את רוב רגלו חליצתו כשרה.
 והלכה כרבי אליעזר כמה שפוסל
 חליצה בלילה ואין הלכה כמותו כמה
 שמכשיר חליצה בשמאל: ג חליצה
 ולא קראה חליצתה כשרה. דבי
 כתב רחמנא ככה דמשמע פ"כובא
 חלמשה הוא דכתיב (דברים כ"ה)
 ככה יעשה לאיש וקריאה דיבור
 נעלמא הוא: דבר שהוא מעשה
 באיש. כגון חליצה שהאשה עושה
 מעשה בנופו כל איש לאפיקו רקקה
 דלחו מעשה בגופו כל איש הוא: ד
 החרש שנחלץ חליצתו פסולה.
 שאינו פוטרם במקום שיש אס אחר
 כשר: והחרשת שהחליצה פסולה.
 שהיא עומה אינה נפטרה בחליצה
 ואין לה תקנה אלח ביבוס ואס ראה
 אחר כך להוליח יוליא בגט: והחולצת
 לקטן חליצתה פסולה. כל היכא
 דחנין בפרקן חליצה פסולה אינה
 יכולה להתיבס אחר אותה חליצה
 ולריכה חליצה אחרת מעליה לאתירה
 לעלמא והאי תנא דקרי לחליצה קטן
 חליצה פסולה דמשמע שפוסלה מלהתיבס ר"מ היא דחילו רבין
 אחרי אין בחליצה קטן כלום ולא נפסלה מלהתיבס והלכה כחכמים:
 חלצה

למורע בן טעון עץ ארו וזרוע ושי חולעה. גמרא: ג כבה
 יעשה כל דבר שהוא מעשה מעכב. עמ"כ בשם החוספות בסוף
 פירקין דביבור מלוג בדיינין. [וכתיב הרמב"ם דהלכה כר"ע]:
 ד החרש שנחלץ. כתב הר"ב שאינו פוטרם במקום שיש חס
 הוא דהתרת לשוק וליחא דהא דין יבוס יש לו כותנן ספ"ד וכו'
 דחליצה פסולה פ"י הר"ב כמ"ג פ"י"ד וכס אפרס בס"ד: שנחלץ.
 דככל דוכתא אחרין החולץ גבי יבס ואף על פי שהא נחלץ
 שיהבן לחלוץ כדא' בגמרא דף ק"ז ע"א וגבי הרש דלחו בר
 פ"כ: והחולצת לקטן חליצה פסולה. כתב הר"ב דזו ר"מ היא
 דחילו רבין אמרו אין בחליצה קטן כלום. הכי איחא בגמרא.

ולמעלה חליצתה פסולה: ב חליצה
 בסנדל שאין שלוח. או בסנדל של ע"ג
 או בשל שמאל בימין חליצתה כשרה.
 חליצה בגדול י שהוא יכול להלך בו. או
 בקטן י שהוא חופה את רוב רגליו חליצתה
 כשרה. חליצה בלילה חליצתה כשרה.
 ור' אליעזר פוסל י. בשמאל חליצתה
 פסולה. ורבי אליעזר מבשר י: ג חליצה
 ורקקה אבל לא קראה. חליצתה כשרה י
 קראה ורקקה אבל לא חליצה. חליצתה
 פסולה י. חליצה וקראה אבל לא רקקה.
 רבי אליעזר אומר חליצתה פסולה. רבי
 עקיבא אומר חליצתה כשרה. אביר רבי
 אליעזר ככה יעשה כל דבר שהוא מעשה
 מעכב. אביר לו רבי עקיבא משם ראייה.
 ככה יעשה לאיש כל דבר שהוא מעשה
 באיש: ד הדרש שנחלץ י. והדרשת
 שחליצה י. והחולצת לקטן י. חליצתה
 פסולה

ולמעלה חליצתה פסולה. שהיו רעושות המגעל קשורות
 למעלה מן הארכובה: ב בסנדל של ע"ג בשרה. והוא שהיה
 מחופה עור: חליצה בגדול. שהיה הסנדל גדול ממדת רגלו
 אס יכול להלך בו חליצתו כשרה: או בקטן. ממדת רגלו אס
 חופה את רוב רגלו חליצתו כשרה.
 והלכה כרבי אליעזר כמה שפוסל
 חליצה בלילה ואין הלכה כמותו כמה
 שמכשיר חליצה בשמאל: ג חליצה
 ולא קראה חליצתה כשרה. דבי
 כתב רחמנא ככה דמשמע פ"כובא
 חלמשה הוא דכתיב (דברים כ"ה)
 ככה יעשה לאיש וקריאה דיבור
 נעלמא הוא: דבר שהוא מעשה
 באיש. כגון חליצה שהאשה עושה
 מעשה בנופו כל איש לאפיקו רקקה
 דלחו מעשה בגופו כל איש הוא: ד
 החרש שנחלץ חליצתו פסולה.
 שאינו פוטרם במקום שיש אס אחר
 כשר: והחרשת שהחליצה פסולה.
 שהיא עומה אינה נפטרה בחליצה
 ואין לה תקנה אלח ביבוס ואס ראה
 אחר כך להוליח יוליא בגט: והחולצת
 לקטן חליצתה פסולה. כל היכא
 דחנין בפרקן חליצה פסולה אינה
 יכולה להתיבס אחר אותה חליצה
 ולריכה חליצה אחרת מעליה לאתירה
 לעלמא והאי תנא דקרי לחליצה קטן
 חליצה פסולה דמשמע שפוסלה מלהתיבס ר"מ היא דחילו רבין
 אחרי אין בחליצה קטן כלום ולא נפסלה מלהתיבס והלכה כחכמים:
 חלצה

יבין

ויש ס"ט דהכא כשר לכתילה, [וזה ראה לרש"י ועי' תו"ע ד"ס
 כפנדל: (1) דהיו הרעושות קשורות למעלה מברכיו (הרע"ב). ולרש"י
 ר"ל שחלצה המנגעל מהבדן, וכגון לזחק הרגל (ע"י אב"ט ח"ז):
 ח) ולכה חליצה לר"ך שהיה על, ואפילו נתינת לו רק במתנה להחזיר;
 ט) מחופה עור, דהליכ פסול אפילו בדיעבד ונקט ע"ן לרשותא
 חע"ג בשמפסיק ע"ן און העיר טע"ג מנין כלל על הרגל אפ"ה בדיעבד
 כשר, וכ"ס בשמפסיק אכפוליה שהוא בנד שאינו מנין כלל על
 העור: י) שגדל ממדת רגלו, אבל יכול להלך בו: יא) ממדת רגלו:
 יב) וקיי"ל כוותיה [שס ס"ו]: י) וקיי"ל ברנל כח"ק [שס כ"א וכו']
 וכ"ד בדיעבד כר"א [שס ס"ג]: יד) דרק מעשה מעכב. [ואש"י]

תפארת ישראל

דכחוס קול לכאוס מחשב דזר ג"כ מעשה. פהם לא סדיבור מחשב
 מעשה, רק מדעשה מעשה פ"י הקול חייב [ע"י חוס' דק"ס]: טו) א"ל
 דחליצה שתהונן א"כ פסולה, ליחא דכרי קיי"ל דסדרן און מעכב
 [כס"ס ק"א] אלח ר"ל דזו לא מקרי חליצה לפטרה מזיקת היבוס (טו) בכל
 דוכתא נקט "סחונך", מדלר"ך שיתכוון גס הוא לחלוץ, ויחא נקט
 "בדיוק" שחלץ, לרמוז לנו גס טעם פסול החרש, מדלא התיכוון
 להתירה בחליצה [רנ"י]: יז) י"א שאינה כלום, וי"א שחליצה פסולה
 היא, דחע"ג דקריאה לא מעכב, היינו בראייה לקריאה [שס סמ"ג]:
 יח) דהיבוס לר"ך שהיה בן י"ג שנה ויום ח', והיבוסה כה י"ג
 שנה ויום ח' והיבוס ב' שערות, ובריקת השערות בלשה סני ע"י
 כ"ס

יבין

דכחוס קול לכאוס מחשב דזר ג"כ מעשה. פהם לא סדיבור מחשב
 מעשה, רק מדעשה מעשה פ"י הקול חייב [ע"י חוס' דק"ס]: טו) א"ל
 דחליצה שתהונן א"כ פסולה, ליחא דכרי קיי"ל דסדרן און מעכב
 [כס"ס ק"א] אלח ר"ל דזו לא מקרי חליצה לפטרה מזיקת היבוס (טו) בכל
 דוכתא נקט "סחונך", מדלר"ך שיתכוון גס הוא לחלוץ, ויחא נקט
 "בדיוק" שחלץ, לרמוז לנו גס טעם פסול החרש, מדלא התיכוון
 להתירה בחליצה [רנ"י]: יז) י"א שאינה כלום, וי"א שחליצה פסולה
 היא, דחע"ג דקריאה לא מעכב, היינו בראייה לקריאה [שס סמ"ג]:
 יח) דהיבוס לר"ך שהיה בן י"ג שנה ויום ח', והיבוסה כה י"ג
 שנה ויום ח' והיבוס ב' שערות, ובריקת השערות בלשה סני ע"י
 כ"ס

יבין

ככנה המסרה לגוף פורטו. ר' אליעזר. נבשכ"ג ר' אליעזר וכן בספור וז"ל חלצה
 כספור וכן יתא (בב"ב) וכן יתא כספור (בב"ב). ד' החולצת לקטן. נבשכ"ג. חולצת... מן הקטן.

יבין

יבין

ומשמע דלילו חרש וחרשה אע"פ שבכל מקום השוו אותם חכמים לקטן לכל דבר שזריך וחרש וחרשה חליצה פסולה היא הכי דייקי הרמב"ן והרשב"א מדפרט קטן אצל הרמב"ם בחליצתן כלום ויש לו ראייה מן התוספתא והא דפרט הקטן פירש המגיד משום דהוה משמע מתני' פסולה אצל בחרש וחרשה אפילו טמא דמתניתין מודה דליט כלום ואגב גררל דקטן ר"ע מברטנורא

ה חליצה בשנים כשרים: או בשלשה ויהי אחד מהם קרוב או פסול ולא נשתירו כי חס טעם כשרים חליצה פסולה וכן הלכה שאין חליצה כשרה בפתות משלשה: וְעֵצָה הַחוּגְנַת לֹוֹ אִם הוּא יָלָד וְהִיא זָקָה הוּא זָקָן וְהִיא יָלְדָה אֹמְרִים לוֹ מִה לֵךְ אֲלֵךְ יָלְדָה מִה לֵךְ אֲלֵךְ זָקָה כֵלֵךְ אֵל שְׂמֹוֹתָיִךְ: קוראה. מן יבמי. וקורא. לא מפלטי לקמה

פסולה. קטנה שחלצה תחזיק משתגדיל. ואם לא חליצה חליצה פסולה: ה חליצה בשנים או בשלשה. ונמצא אחד מהן קרוב או פסול. חליצה פסולה. רבי שמעון ורבי יוחנן הסנדלר מכשירין ומעשה באחד שחלץ בינו לבינה בבית האסורין. ובא מעשה לפני רבי עקיבא והבשיר: ה מצות חליצה בא הוא ויבמתו לבית דיין. והן משיאין לו עצה החוגנת לו ב. שנאמר (דברים כ) וקראו לו קני עירו ודברו

להקים לאחיו שם בישראל לא אבה יבמי. והוא אומר לא הפצתי לקחתה. ובלשון הקדש היו אומרים. ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחליצה נעלו מעל רגלו וירקה בפניו רוק הנראה לדיינים. וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו. עד כאן היו מקרין. וכשהקרא רבי הורקנום תחת האלה בכפר עיטם. וגמר את כל הפרשה (ט). הוחזקו להיות גומרין כל הפרשה. ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל. מצוה בדיינים ולא מצוה בתלמידים רבי יהודה אומר

לכתילה ע"כ והכי כתב גירסת ה"ר קנין יוסף כתב כן. [וכך ראינו שהרא"ש כתב שכן גירסת ה"ר] וכתב עוד דמ"מ כיון דאסיקא גמרא דהלכתא עד שתיב' צ' שערות משמע דקידם לכן חליצה פסולה: ה רבי שמעון ורבי יוחנן הסנדלר מכשירין. ונ"ג שנים דהא שנים עסקי נמי ח"ק כך כ' רש"י וכתבו התוספות דאי גרס לאלו דוקא שנים אלא לשון עדות בעלמא נקט שנים ע"כ. ועמ"ס במ"צ פרק בתרא ומ"ג פ"ק דטוטה ואי שפיר דהאי מעשה דביט לבינה דמייתא דלא הוה מעשה לסתור דליניה לא משתיי אלא בשנים דח"ק קיימי ומעשה היה אפילו בינו לבינה אצל אי הא דמלרכי שנים מיהת משום עדות בעלמא לא הוה מעשה לסתור דהוא עובדא נמי מוקמינן בגמרא ועדים רואים אותן מבחוץ וטעמא כתב נ"י משום דאפילו מודים ויהו נאמיים אלינו לין זה כלום דלין דבר שבערוה פחות משנים ע"כ: בבית האסורים ובא מעשה לפני ר"ע. בגמרא מסיק דבבית האסורים היה מעשה ובבית האסורים שהיה חבוט שם ר"ע בל מעשה וכתבו התוספות דבהרבה ספרים גרסין בל מעשה כו' וקא' נמי בבית האסורים הר"ע ועוד בלאו הכי ידע הגמ' שהמעשה בל לפניו בבית האסורים כדאיסא כהדיא בירושלמי כו': ה והם משיאין לו ענה האוגנת לו. כתב הר"צ אס הוא ילד והיא זקנה וכו'. וכ"כ רש"י ומסיים אל חכמים קטטה לתוך ביתך. והרמב"ם כתב ואם היחה האוגנת לו מזד שנטחם יועלים לו שיבם יותר משחלון ע"כ ועיין פרק דלעיל מ"ג: והיא אומרת מאן יבמי כו'. מ"ס הר"צ קוראה מאן יבמי כו' עד ככה יעשה לאיש. ספר מוטעה נודמן לו בפרש"י וכמו שכן גם הוא בספרים שלט שלל נכתב גמרא בפרש"י קודם דבור קוראה כו' והיה סבור הר"צ לפום ריהטא שן גירסתו במשנה ולא כן הוא אלא שהוא מעתיק ומפרש ליכחא דרב יהודה בגמרא דקאמר מלח חליצה קוראה וקורא ומוללת ורוקת וקוראה ואל"ע דממתניתין שמעין הא קמ"ל מזה הכי ואי אפך לית לן בה: ונקרא וכו'. זה גומרין הפרשה דאמרן: מצוה בדיינים כו'. וח"ס היכי דרשינן במ"צ מנטל לרבות אפילו שליט שלו והא אינטריך לגופיה שזריך לקרא חלוץ הנעל וי"ל דרשינן שפיר ממה שזריך לקרא דה"ע דרשינן במתניתין ג' מכנה עטובא אע"פ שהוא עיקר קריאה. תוספות ד' כ"ג [ג"ל ק: ד"ס ח"ל]: בתלמידים. הושבט שם לפני רבן בעשת החליצה רש"י: רבי יהודה אומר כו'. כתב הר"צ והלכה

דעת הכל אינן שווים אלא חליצה פ"ד מה"י פוסק דשים לקטן ואין [גיה] למשום קטן בלמוד הוא דחני נקט צבו פסולה הליך לא אינטריך ליה [לפרט] אלא קטן אי"ע פלוגתא דר"מ ורבנן דקטן שמעין באיך לא שמעין להו: קטנה חללה וכו'. בגמרא דמקטני אסה לאיש דאיש כתיב בצרסה. וכתבו תוספות: קה: ד"ה קטנה [קטנה] ואם תאמר אמאי לא פריב וזני להו קטנה כהדי חרש וחרשה וקטן וי"ל משום דקטנה פליג רבי יוסי בגמרא ולא סביירא ליה היקשא. ואם תאמר מ"מ כיון דתנא פסולה אמאי תני שחלון משתגדיל ועוד דלא תני ליה גבי קטן וי"ל דאי לא הוה תני גבי קטנה ה"א דחליצה פסולה מדרבנן דהא דמקטני אסה לאיש אינו מן הסורה להכי תני שחלון משתגדיל ויתור לשון לאשמעין דחליצה קטנה אינה כלום כמו חליצה קטן ומיהו בירושלמי גרסינן בסדר המשנה שחלון משתגדיל ואם לא חללה חליצה כשרה משמע שסובר דהיקשא לר"מ מדרבנן אצל לרבי יוסי חוללת

שנוי נוסחאות משתגדיל כו' פסולה. דג"י ובני"ק ובני"ק ובני"ק ובני"ק. בשרת. ועי' ח"ט. ה ובמציא. כ"כ נמצא ומעשה באחד שחלץ דג"י ובני"ק ובני"ק ובמציא. מעשה שחלצה בבית האסורין ובא דג"י לבית האסורים באן נמשכיר ולבית האסורים ו בא ועי' ככנול ובני"ק ובני"ק ו לבית דין. דג"י לפני ב"ד. ששאין דג"י ובני"ק ובני"ק ובמציא נותנין עצה החוגנת. כמשיכיר את עצה החגן (ג) בני"ק עצה את החגן. לא אבה יבמי. נ"י וי' בני"ק ולא. לני הספר היו כ"כ שנים מונהים ובב"שון הקודש. דג"י בל שו. הגראה. דג"י ובני"ק ובמציא. שהיו גרמא. עד כאן היו מקרין. בני"ק. מקראים: דג"י ועד כאן היו מקראין: בני"ק. מקראין אותו: ובשוקרא. כמשיכיר ובשוקרא: בני"ק ובשוקרא: עיטם: דג"י אבות: כמשיכיר אבות: בני"ק ובני"ק עכו. דוחוקין. בני"ק ובמציא: ודוחוקין בני"ק דוחוקין. גומרין. דג"י ובני"ק מקראים כמשיכיר מקראין. ויא מצוה. כמשיכיר לא. תוספות רע"ק דאיש כתיב בפרשה והא דלא שמעין חרש וקטן דלאו בני כוונת גינהו כתיב תפי רבני כוונת ע"י נעט"ג ושלמהם לבון אבל שופה ראיין כו דעת כלל לאו ע"י כוונת הוא אפי' ע"י נעט"ג: ה נאות צוה חרעב דיה או בני. אם שנים) וכה' לשון רש"י ומללא נקמי יותר דעי' דנמצא א' סתן קרוב אל בורים פסולים כמו בערים ס"א מ"ח אלא לא הפצתי לקחתה רבא אמר אפסיקו פילתא הוא ואפסוקי פילתא לית

יבין תפארת ישראל יבין לעיני הזקנים. ס"ל דלא עדיף מרקיקה לעיל (מ"ג) דל"ע רק לכתולה ולא קי"ל כן: בא) ודיעבד אפילו הלכו ב"ד חליצה: (כ) כשהוא ילד והיא זקנה או איפכא, מעינין אותן לחליצה: (ג) ר"ל, ונקרא שמו בישראל וכו', כמפרש לקמן: (ד) שושנים שם לפני רבן:

אור גדול לא אבה יבמי ולא ילקחי ליריה לא לחודיה הפצתי חודיה דמשמע הפצתי אלא לא הפצתי לקחתה רבא אמר אפסיקו פילתא הוא ואפסוקי פילתא לית

כשים, כיון שהוחזקה נזולה. וכשביבס נתמלא זקנו, סני [שס ס"ו ועי' ח"מ רמב"ם]: (י) וכל חליצה פסולה. לריך שתחלץ אח"כ מכל האחין וי"ל שח"ט [ס"ו ק"ע ס"ו]. מיהו הכא מדנקט תקנתא שתחלץ כשהגדיל, ס"מ דרק מדרבנן פסול [ג"י י"ש פוסק] ואל"ע שתחזיר על האחין [סס מ"ט]: (כ) דלע"ג דכתב בפירושו ונגשה יבמתו

פ"ב ו לא אבה יבמי. בגמ' אמר אבוי מאן דמקרי גמ חליצה לא ילקחי ליריה לא לחודיה ואבה יבמי לחודי' דמשמע אבהיבמי אלא פסולים. הרב חסניה במ"ל פ"א מהל' ערות בשם הרב חס"ל ועי' בתומים פי' מ"ז ס"ק כ"ח: [אות צה] תופ"ס ד"ה בבית האסורים ועוד בלא"ה ידע. משמע דלפ"י גרמ' ובא אבל תפעין

פסולים. הרב חסניה במ"ל פ"א מהל' ערות בשם הרב חס"ל ועי' בתומים פי' מ"ז ס"ק כ"ח: [אות צה] תופ"ס ד"ה בבית האסורים ועוד בלא"ה ידע. משמע דלפ"י גרמ' ובא אבל תפעין פסולים.

מצוה על כל העומדים... פירוט המצוה...

שנוני נוסחאות... ע"ד (כ"ל)...

ראשון לציון... ו במשנה חלוץ הנעל...

תוספות רע"ק... בתום יראה דהוה ודאי...

והלכה כר"י וכן פסק הרמב"ם וטעמא דנגמרא... מצוה על כל העומדים...

Table with 3 columns: יבין, תפארת ישראל, יבין. Contains Halakhot and Gemara references related to Yibum.

תוספת יום טוב בית שמאי פרק יג יבמות רע"ט מברטנורה

פ"ג א בשאי ק"ו פ"ג... ר"י וכו'...

שנוני נוסחאות... פ"ג א (ולא ביבם)...

ראשון לציון... פ"ג א ה"ב ד"ה...

פרק יג א בית שמאי אומרים אין ממאנין אלא ארוסות... יתומה שהשיאה אמה...

Table with 3 columns: יבין, תפארת ישראל, יבין. Contains Halakhot and Gemara references related to Yibum.

יחד משלבים יום ומינה אינה לא משתריא ושויתה הנפשה התיבה
לחיבורא ובעיה חליטה ומבקשים ממנו שיחלוץ אבל לא כופין דהא
הוא אומר שבעל. והא דכופין אותו לחלוץ טוך ל' יום ומבקשין
אותו לחלוץ לאחר ל' יום ואין כופין ומבקשים לייבם. מוקי

בגמרא כגון שגט יולא מתחת ידה
שכיון שנתן גט לזיקתו נפסלה עליו
ומינה בעיה חליטה למשרייה לעלמא.
ואי אמרה היא נבעלה. והוא אומר
לא נבעלתי. אין חוששים לדבריו ולא
בעיה חליטה: יג הנודרת הנאה
מיבמה בחיי בעלה כופין אותו
שיחלוץ לה. דלא אסקא דעתה שימות
בעלה ותפול לפניו ליבום וטעלה
כתובתה. אבל לאחר מיתה בעלה.

היא מורדת. וקיימא לן
כופין אגרת מרד על שומרה יבם. ומבקשים ממנו לחלוץ.
ותן כתובתה אם ירצה. ואם לא רצה לחלוץ והיא מורדת בו
ובאה להפסיד כתובתה כופין אותו לחלוץ:

עלי בחליטה. ע"כ. ומ"ט הר"ב שכיון שנתן לה גט לזיקתו
נפסלה עליו. וה"ל דכיון שנפסלה עליו אם כן לאחר שלשים
היאך אמרינן דלא מוקי הנפשה והרי היא בחיבור עליו. כבר
כתב המגיד פרק ב' מה"י דפירשו ז"ל דהגט הזה נתן עכשיו
דאי קודם כתיבה אפילו לאחר שלשים

יום היתה היא נאמנת לומר שלא
נבעלתי. דכיון דאיכא חיבורא מוקי
נפשה מלבעול. ע"כ. ומה שהאריך
הר"ב לכתוב לזיקתו גרחה בעיני
שנתכין למאי דאמר רב חשי גט
לזיקתו גט לביאתו שטובר דכשחומר
שבעל אחר הגט והוא לאחר ל' יום
דלא סגי לה בגט קמח שלא היה

אלא לזיקתו וקי"ל בפ"ה דיש ביאה אחר הגט ולריכה גט שני
לביאתו וכן פסק הטור ס' קס"ז. ותמיהני על הרמב"ם שלא
פסק בפ"ב מה"י להא דרב חשי דהא בהרחה הוא ומר"ה דגמרת.
והרי"ף אף על פי שלא כתב לדרב חשי ג"ל שסמך על הברייתא
שהביא דהני בה לריכה גט וחליטה ולא הביא עלה לדרב חשי

כתב כדברי הרי"ף. וכן בעל הטורים פסק כרב חשי. וכתיב
כ"י וה"ל אחי לריכה גט. תהא נאמנת לגמרי לומר שאינה בת גט כלל מנו דאי
בעיה שתקא ומפקא גיטא שהוא כתב סתם
ומשתריא בלא סוס גט. וי"ל דלפירש"י ניהא דפירש גט יבמין יולא מתחת ידיה
ולחזו גט סתם והאפילו למאן דמפרש לה בגט סתם
לאחר שלשים יום חזקה בעל. ובמקום חזקה לא אמרינן מנו אף על גב דלענין
מומנה בעיה דלא אפשריא היא. ועוד שאין כל
החזקות שוות והרי מסייעו טענתו שבעל לחזקה. ע"כ. ומ"ט הר"ב ואי
אמרה היא נבעלתי והוא אומר לא נבעלתי אין חוששין
לדבריו מהיים הרמב"ם בפרק ב' מה"י שאין זה נאמן לאוסרה על כל אדם
אחר שכנסה ולא כתב אחר שכנסה. וכתיב המגיד גרחה שהוא מפרשה
אפילו טוך ל' יום. וז"ל שאין זה נאמן לאוסרה על כל אדם אחר שכנסה ל' יום
אבל רש"י ז"ל פירש דוקא לאחר שלשים ודברי רבינו ג"ל עיקר
דחזקה כנוסה בעולה וכו' ע"כ: יג לאהר מיתת בעלה. פי' רש"י
אלא שהיה להם כעס זה עם זה וכתיב המגיד בפ"ב פירוש שהיה שם
כעס ופירוש שהיה שם כעס וחששין שמה נחכונה לכך ואין כופין אותו
לחלוץ שמה ששניט במנהגה ואם נחכונה לכך אינה ר"ל כשידוע
בבירור שלכך נחכונה. ורישא דקתני כופין אותו משום דאמרינן
דלא מסקא אדעתה דמית בעל וכדאיכא בגמרא ע"כ. [ועכשיו דקדקתי
במלת אלא שכלבון רש"י ומפני כן ג"ל דאין דברי המגיד דכתיב
כגון לפי שלדבריו רש"י איכפא מהדר וקך נמשכתי אני אחראי להעתיק
דברי רש"י איכפא ואין הדבר כן אלא רש"י לא פי' כי אם הרישא
בלבד דהוה לשוטו בחיי בעלה ולא נחכונה לפטור עומה לאחר מיתת
בעלה אלא שהיה להם כעס זה עם זה על זה עכ"ל. והא דכתב
לאחר מיתה אינה פיסקא מסיפא כמו שחשב המגיד גם אנכי
אחריו גם הב"י סימן קע"ה העתיק דברי המגיד אבל האמת
שאינה פיסקא כלל ואין דברי רש"י אמורים אלא לפרש הרישא
בלבד. כן גראה לי]:

הנודרת. שם פ"ט
ה"י פ"ט שם פ"ט
שם פ"ט קמ"ט פ"ט

שנינו נוסחאות
ובבבב. נבי"ק ונבשני"ר
בבבב. יג הנאה. נבי"ק
וכמשי"ר הנייה.
שיחלוץ. נבשני"ר עד
אחר. ואם נחכונת.
כד"ל ונבי"ק ונבשני"ר
אם נחכונה.

תוספות חדשים
יג תי"ט ר"ה לאהר
כו' לפי שלדבריו רש"י
כו'. גם מ"ל תקשה כזה
וכדפוס ווייליא כג"ל נכ"ס
שכל שלא היה להם כעס
ולפי' גם ה"ט הבין
דניי רש"י דארישא קאי
וע"כ:

תוספות רע"ק
[אות קס] בא"ד ואפי'
למאן דמפרש לה כגם
סתם. הדברים מתווכים
בביאור הסוגיא לשיטה
זו אבל הדבר מפורש
בתי' הרישב"א דמירי
כגם סתם דתאמת לפי
דברי היבם דבעל אותה
היי גט זה גט מעליא
ונפסרה בכך וא"צ גם
אחר וכן לפי דבריה
שלא נבעלה כני לה
בהליצה וא"צ גם אחר
אלא דאגן מצרים מה
שהוא נאמן ומה שהיא
נאמנת ומתוך דברי
שניהם יחד תהא צריכה
גט דהיינו דתפסינן
לדברי תבעל דבעלה
וצריכה גט ותפסינן
לדבריה דהוה לא הוי
גט מעליא לדבריה גט
זה רק כמו גם יבמין
עיי"ש והסברא מוקשה
דהא מ"ט סמנ"ט מותרת
בלא גט דאם נבעלה
הרי גט זה גט מעליא
ואם לא נבעלה סגי
בהליצה וצ"ע: יג [אות
קן] תי"ט ר"ה לאהר.
כמו שחשב המגיד.
בפח"ת הנדולה מעולם לא נחכונן לוח הה"מ רמ"כ דלאחר מיתת בעלה היינו ע"י כעס א"כ מוכח דבחי' בעלה אף ע"י כעס לא מקרי נחכונת לכך דבעינן בירור
בסוד דנחכונת לכך והוה בהיפוך מרבוי הה"מ: אב"ל לענין גט הה"מ מפרש דאינה פסקא בדבריו רש"י והכל א' ובדיבור א' נאסרה וגם אין שייכות כעס פנים
לפ"ט דלאחר מיתת בעלה הוא פסקא דלא יתפרש לישנא דאלא שכתב רש"י. אלא דמ"ל להח"מ דמה דציון רש"י בחיי בעלה קאי אסיפא אפי' בחיי בעלה ובעיא
לומר לא דבעינן שנחכונה לכך בבירור אלא שהיה להם כעס זה על זה דחלינן מכה זה דנחכונת לכך: אורם המ"ל הקשה על הה"מ דנראה יותר דציון רש"י קאי
על בחיי בעלה דעתה ברישא עיי"ש והיינו בהיפוך פסק דבחי' בעלה תלינן דלא נחכונת לכך לפטור עצמה מיבם אלא תלינן דמסום כעס נררר חוצה מסנו ולא
אסקא אדעתה דיבום עיי"ש:

יבין תפארת ישראל יבין

בעלה וקבלה גט, אסורה ליבם [כפ"ה]: מא) ולצטר ל' יום לא
מוקי הנפשה, וחזקה שבעל איתה, להכי אין כופין. מינה אם
אמרה נבעלתי והוא אומר לא נבעלתי, א"ל חליטה, שא"ל לאסרה,
אפילו היה טוך ל' [וי"ח טוך ל'] : מב) דלא אסקא אדעתה שימות

